

СПАЙДЪР РОБИНСЪН О'ВРЕМЕ

Превод от английски: Светлана Комогорова, 2000

chitanka.info

Нова година в Кръчмата на Калахан — чувствах се толкова честит, колкото може да се чувства един неженен мъж; мислех си колко пъти съм посрещал Нова година в тази топла, светла, уютна кръчма с най-добрите си приятели за всички времена и се радвах колко ли още пъти ще я посрещна. Това би трябвало да ме предупреди, ще речете.

Тъй или иначе, разговорът беше преминал в игра на главоблъсканици — онези въпроси, които стават за прогонване на скуката в някоя безсънна нощ, но за друго не стават. Нещо като тестови програми за ума, а Нова година май си е естественото време за такива работи.

Беше още рано, нямаше и осем, и засега само шепа от редовните клиенти отбелязваха присъствие. Томи Янсен бе попитал нещо Макгонигъл Разреденото, забравих какво, и Разреденото му отвърна с нещо като: „Синко, това е един от онези велики въпроси, които завинаги ще останат без отговор.“

Док Уебстър изсумтя.

— Дрън-дрън, та пляс. На всеки смислен въпрос може да се намери отговор — и рано или късно ще се намери. Въпросите просто никога не изчезват, преди да получат отговор.

Калахан приключи с новото зареждане на кафеника и се присъедини към нас.

— Док — избоботи той, — щом на всеки въпрос има отговор, я да видим не можеш ли ми помогна с един, дето вече от сума ти време ме мъчи. Колко ангела могат да танцуват върху пяната на халба бира?

— Казах „смислен въпрос“ — опъна му се Док. — Твоят въпрос е безсмислен, защото едно от най-съществените понятия в него не е дефинирано. Обясни ми подробно какво точно имаш предвид под „ангел“ и аз ще ти отговоря. Или по-скоро сам ще си отговориш.

— По дяволите, Док — изруга Разреденото, — много добре знаеш какво е ангел.

— Ако знаех, нямаше да плащам издръжка. Искам да кажа, да измисляш въпроси, на които няма отговор, е лесно, защото те всъщност за нищо не питат. Може ли Господ да сътвори канара, толкова голяма, че да не може да я вдигне? Къде е бил Мойсей, когато осветлението е угаснало?

— Навлязохме в богословски води, няма съмнение — намеси се Том Хауптман, бившият свещеник. — Док, има един въпрос, който

винаги ме е озадачавал, и според мен съдържа смисъл. Водата е прозрачна, безцветна течност. Как така тогава, като плиснеш вода върху хавлия, хавлията потъмнява?

Док млъкна за миг и запреживя въпроса, а Томи и Разреденото се разкискаха.

— Отговор има — настоя Док. — Никога не съм твърдял, че знам всички отговори, но щом въпросът има смисъл, отговорът е познаваем.

Сетих се за един въпрос, който бе занимавал безобидно ума ми часове наред.

— Хей, Док, сетих се за един. Мисловен експеримент и в същото време трепач. От тия, дето от тях ти гръмват системите в мозъка. Красотата му се състои в това, че един ден сигурно ще стане възможно да бъде изпробван в реалния свят и да се види какъв е отговорът, но точно сега, макар че всички съставки на въпроса притежават смисъл и са известни, ловя бас на каса бира „Анкър Стийм“, че никой тук не може да му даде отговор и после да го докаже.

— Хей — обади се Сюзи Мейзър (старшата съпруга на Хлъзгавия Джо), — за каса чиста ечемичена бира ти разрешавам и Парадокса на Зенон с ръка, вързана зад гърба. Айде, Джейк, давай!

Неколцина се приведоха, готови да слушат внимателно.

— Задавал съм този въпрос на трийсетина учени от десет различни области — заобяснявах аз. — И на преподаватели, и на писатели фантасти, и на редактори, които съм срещал по сбирките... Смешното е, че всички те реагираха по абсолютно еднакъв начин. Щом им изложи въпроса, те веднага понечват да отговорят, после се сепват, млъкват и забиват поглед в далечината, а минута по-късно сменят темата.

— Хайде де, хайде де... — сръчка ме Разреденото. — Стоварвай ни го.

— Прав си — рекох жално. — Прекалено много приказки изприказвах. Човек понякога така прави, като е обезводнен...

Разреденото въздъхна и бръкна в джоба на панталоните си.

— Дай му на тоя копелдак една бира, Майк!

— Добре — рекох, след като издухах пяната и сръбнах. — Този експеримент всъщност би могъл да се осъществи в груба форма още сега, веднага, но ще бъде много по-чист, ако си представим, че се осъществява в космоса, в състояние на микрогравитация. Да кажем, че

някъде там горе на висока орбита обикаля идеално сферичен предмет, чиято вътрешна повърхност е огледална; сферично огледало, ясно? Естествено, вътре е тъмно. Из него плува астронавт, с поглед, забит право в центъра. Няма значение как е попаднал там — побързах да добавя, щом Сюзи понечи да възрази. — Може би огледалото е било надутото около него. Както и да е, той е там вътре. Страх го е от тъмното, затова вади от джоба си фенерче и го пали. *Какво вижда?*

Всички в стаята веднага започнаха да отговарят:

— Ами...

— Гърба на...

— Вижда се целият по...

— Нищо, само чиста бяла...

После се усетиха, млъкнаха и впериха погледи в далечината. След десетина секунди Сюзи поотвори уста.

— Има ли значение — попитах — накъде насочва фенерчето? Как ще се промени онова, което вижда, ако насочи фенерчето към себе си? Или пък го налага и направи мутра на чудовище?

Сюзи пак си затвори устата.

Тишината продължи повече от минута, а после Док Уебстър се обади:

— Друг класически въпрос, на който винаги съм искал да науча отговора, е защо и как еволюцията е създала човешките вкусови брадавички такива, че да налитат на отрова като захарта.

Погледнах въпросително Калахан и той кимна.

— Смяна на темата — потвърди барманът. — Тъй като ги гледам, тия тука ти дължат една каса „Анкър Стийм“, Джейк. — Той преброи главите. — Според мен се пада по бира от човек. Хайде, хора, бръкнете се!

Всички взеха да си бъркат по джобовете и да мърморят, но щом Майк ми даде касата и зараздавах бирите, направо грейнаха.

Някъде по това време влязоха Мик и Мери Фин — през покрива, по стълбището от ковано желязо, (Фин като нищо би могъл да кацне на земята, разбира се. Паркингът все още беше достатъчно празен и представляваше отлична площадка за кацане, но Мик бе сантиментално привързан към този покрив от онази нощ, в която се бе запознал там с жена си, а и към стълбището, защото се бе оженил за нея тъкмо на него; сега винаги влиза оттам.) Навремето, влезеше ли

Мики по средата на приказките, налагаше се да прекъснем разговора за няколко минути, докато всички му помагаме да се ориентира в него. Но бракът наред с всички други начини, по които бе повлиял благотворно на едрия извънземен, като че го беше и поочовечил, та вече му беше по-лесно да се включва ходом.

— Ваши изящества! — провикнах се аз и не ми се наложи да му обяснявам търпеливо, че „фин“ е същото като „изящен“. Той или загря, или просто го пропусна покрай ушите си. — Здравсти, хора. Добре дошли на Тържеството на разума. Темата е „Въпроси, които имат отговор“ — и тънката линия, която ги разделя от тези без. Вие двамата да се сецате за някой свестен такъв? — Подадох му бира, после подадох бира и на жена му. Не знам защо ли си правя труда да ви споменавам, че щом ѝ я подадох, Мери се усмихна, и че тази усмивка не ми стори почти нищо, само дете жив ме одра, мина на шмиргел всичките ми нерви и сухожилия, разфасова няколко от най-важните ми органи и изпържи очните ми ябълки в собствен сос; за това не дадох никакъв видим признак, който някой освен присъстващите тук би забелязал. Вече изобщо не съм влюбен в нея, ама никак даже.

— Естествено — отвърна Мики. — Колкото повече живея сред хората, толкова повече въпроси се натрупват и все по-често не намирам отговор. Мери ми ги обяснява по-добре от всеки човек, когото познавам; по-добре дори от тебе, Майкъл — обърна се той към Калахан, — но дори и тя постига успех в не повече от шейсет процента от случаите.

— Аха, дойдохме си на думата — възкликна Док Уебстър. — Какво мисли за човечеството един интелигентен нечовек? Ние сме толкова суетни същества, че това е един от най-вълнуващите въпроси, които можем да си представим. Породил е хиляди митове, книги и филми.

— Е, много ясно — съгласи се Разреденото. — Човек не може да се познае сам. Съдържанието не може да се съдържа само.

Мики Фин доби учтиво озадачен вид.

— Не те разбирам. Всяко съдържание не съдържа ли себе си? И ако не, какво съдържа?

Разреденото за втори път заби поглед в далечината. Най-накрая Док се обади:

— Мик, какво те озадачава най-много у хората? Политиката? Сексуалните нрави? Изкуството? Философията?

— Баните — отговори едрият извънземен без никакво колебание.

— Ай *стига*, бе! — възкликна невярващо Разреденото.

— Сериозно ти говоря, Разредено, приятелю мой — отвърна му Фин. — Не разбирам защо *човеците* не се озадачават от своите бани. Откак престанах да работя за бившите си господари, не съм спрял да се чудя. Разбирам идеята за „сляпо петно“, но ми е трудно да проумея защо е с такива размери!

— Обикновено има нещо голямо, което така, един вид, закрива гледката нататък, Мики — рече сухо Калахан. — Но какво точно те озадачава толкова в баните?

— Всичко, Майкъл. Първото нещо, което откриваш в една типична баня, е мивката. Правил съм опити: половината от времето и енергията, изразходвани на мивката, се използват за нагласяне на температурата на водата. Вашата технология произвежда евтини и достъпни термоелементи, които надеждно биха осигурявали вода с всякаква температура — и все пак във всички бани по света без изключение тази работа се върши на ръка, за каквото и да ти трябва водата. Невероятно прехосване на време, на студена и на топла вода.

После, аптечното шкафче: никога не съм виждал аптечка с дизайн на най-обикновено долапче за подправки. Просто *трябва* да разсипеш всичко в мивката, за да се добереш до аспирина. Човешката вана вероятно е замислена като помощно средство в изстреблението на възрастните, небрежните и тия, дете не им върви — няма как иначе. Дали това начинание е достойно за похвала, може да се поспори, но защо дори и на оцелелите трябва да им бъде толкова *неудобно*, докато преживяват нещо, което би следвало да е удоволствие? Защо удобните облегалки за глава не са стандартни; защо ваните вечно са прекалено къси, прекалено тесни, прекалено *твърди* и прекалено трудни за почистване; защо ги правят от такъв нелеп материал; и, преди всичко, защо единственият душ почти неизменно се намира там, където не може да го нагласиш така, че да облива онези специфични области, за които би бил най-полезен и най-приятен? Що се отнася до тоалетната чиния... цял том мога да изпиша само за да изброя най-грубите ѝ несъвършенства. Оставете, че е лудост да се изхвърля ценното фекално вещество в океана заедно с литри питейна вода на всяка сдъвкана

хапка — как е могъл изобщо човекът да проектира за ежедневна употреба и да възприеме като универсален стандарт артефакт, чието използване причинява остри физически мъчения, принуждава го да заема неестествена и неефикасна стойка и не притежава никакви приспособления за почистване както на потребителя, така и на самата себе си? И защо така упорито мъжете използват тоалетните чинии за писоари, когато те са така отявлено неподходящи за целта?

За да бъда честен, ще призная, че като се има предвид вашето технологично ниво, на окачалката за кърпи няма за какво толкова да ѝ придирям, но, приятели мои, от инженерна гледна точка това е единственият предмет в човешката баня, чието присъствие може да бъде извинено.

Е, намери се кой да подметне това-онова, но нямаше какво да се лъжем: Фин ни беше изловил. Виждаше ни се странно, че тези неща никога досега и през ум не бяха минавали на никого от нас. Разбира се, ние баните ги имахме за даденост, израснали бяхме с тях, но все пак...

Горе-долу по това време вратата се отвори и свежият вятър вкара вътре двама мъже; щом ги познахме, се вдигна радостна врява.

— В името на всичките светии на книжната лавица на Лесли Чартъри! — избоботи Калахан. — Това пък ако не са братя Макдоналд! Време беше да се выяснете най-после тука бе, бродяги такива! Колко години минаха, да му се не види!

След кратка весела пауза, изпълнена с тупане по гърба, ръкуване и „дайте си палтата“, настанихме Джим и Пол на бара и сложихме отпреде им две Божии благословии.

— Боже, колко е хубаво, че пак сме тук! — възкликнаха те в хор, а после Джим се нагърби с говоренето и за двама им.

— Като че три години — отвърна той на Калахан, а после — на мен: — Да, Джейк, преди две години и да, точно така. — На Разреденото: — Там горе в Платсбърг нормалните стават все повече напоследък. — На Док Уебстър: — Чудесно, благодаря; учим се как да се поправяме сами. — На Еди: — Не, Еди, не ни трябва. — На Том Хауптман: — Не, преподобни, хич не си мисли, че изобщо сме пробвали. — А после на всички нас:

— Съжаляваме, трябваше да ви оставим да изкажете въпросите си на глас, така че всички да разберете отговорите, но те бяха толкова много за първия рунд, че ни се прииска да поспестим малко време.

Разбирате ли, Джим и Пол са телепати. Аз се чудех дали вече са завършили за психиатри и ако е така, дали всичко върви така, както са се надявали. За някои от другите въпроси можех да се досетя. Калахан се е чудил колко време е минало, откакто за последно са идвали тук; Разреденото искаше да ги попита дали практикуват; Док щеше да ги пита как са със здравето. Въпросите на Еди и на Том ми убягваха.

— Здравсти, Мери — продължи Джим. — И аз се радвам да се запознаем. Боже, какъв прекрасен брак имате вие двамата! Ама наистина ли?! Но това е *прекрасно*! Не се тревожи, не бихме си мечтали дори. Фин, това за човешките бани наистина беше страхотно. Виждаш ли някаква закономерност? А вие, останалите?

Тъкмо си мислех да светна Джим и Пол за какво сме си приказвали, преди да пристигнат, но естествено те вече ме бяха изпреварили с една крачка.

— Я си помислете: същата тази изначално присъща тъпота, която Фин изтъкна, може да се открие и в типичната кухня. Хладилници, които разсипват пари по пода, когато ги отвориш; печки и фурни, които цапат тавана с пари; нещо, което произвежда топлина, до нещо, което я пилее, и двете не са свързани; мивки със същия проблем, който той спомена, и с още проблеми; техника за обработване на боклука от каменния век.

В типичната спалня ще откриете пак същата необяснима безмозъчност. Едва преди година-две някой се сети да приспособи технологията на болничните легла към домашните. Трите стаи, в които всички *задължително* прекарват известно време всеки ден — и никоя от тях не е замислена рационално! Ала в кабинета сигурно ще се натъкнете на компютър — шедьовър на мозъчния напън и на микротехниката; на високи орбити горе в небето бибипкат спътници, а по Луната има следи от човешки крак. Точно сега ние двамата с Пол възнамеряваме да похарчим хиляда долара за хард диск драйв за нашия „Макинтош“, защото направо се вбесяваме, дето ни се налага да чакаме повече от седем секунди, докато се включим, а на никой от нас хич и не му е хрумвало да даде петдесет долара за термоелемент, който ще ни спестява на седмица цели часове бързкане на кранчетата с топла

и студена вода. Човеците като че изповядват идеята, че е чудесно да влагаш мисли, пари и енергия в работата си, но не и за самия себе си.

Той учтиво замълча, за да остави Док Уебстър да каже на висок глас:

— Знам ли... в някои отношения бая си угаждаме. Я вижте какви изпипани неща за забавление правят — стерео, видео, компютърни игри и тъй нататък.

— Но нищо не е толкова изпипано като онова, което се използва за работа. В нашия „Наръчник на клиента на Мак“ програмите с приложение в бизнеса надвишават броя на игрите десет до двайсет към едно. Всичко онова, което спомена, се е използвало за работа години преди да се създадат потребителски варианти. А за да се забавляваш с всичко това, надали ще седнеш в нещо, дето поне малко да се доближава по удобство до зъболекарския стол. Остатък от пуританската етика: работата е благородно нещо, но на себе си не си струва да обръщаш внимание. Като се има предвид, че да си намериш смислена работа става все по-трудно, ще ни се наложи да променим това си отношение.

— Де да знам — обади се Док Уебстър. — Според мен ние отделяме доста време да се забавляваме; може би твърде много време.

— Може би. Но според мен се забавляваме по неподходящи начини в неподходящо време и до неподходяща степен. Просто защото никак не сме свикнали да го правим, страшно много се притесняваме от това, че искаме да го правим и никак не ни се иска да вложим някаква мисъл в това. Ние с Пол открихме, че някои от пациентите ни не се обичат достатъчно, заради което се отнасят толкова зле със себе си, че им е трудно да се обичат достатъчно — това съвсем буквално си е порочен кръг.

При тези думи Фин погледна Мери и тя му се усмихна с обич.

— Видя ли, малкият? Проблемът далеч не е чисто човешки, а? — Той ѝ се усмихна плахо в отговор. — Не се тревожи, напредваш. — Тя се обърна към братята Макдоналд: — Хора, радвам се, че се запознах с вас. Страшно сте проникателни. Като си помисли човек, не е за учудване, но... да им го кажем ли сега? Знаете, че направо умирам да им го кажа.

И Джим, и Пол се усмихнаха и този път се обади Пол:

— Разбира се, мила. Не знам как така толкова време си си мълчала. Давай!

Тя се обърна към всички нас:

— Хора, вие знаете какво не е давало на Мик да спи нощем, откакто е пристигнал на тази планета, нали така?

— Естествено — отвърна Томи Янсен. — Същото, дете пречи и на сума ти човеци да спят нощем.

— За вас не знам — обади се Док, — но на мене тоя Армагедон ми е писнал.

Мери величествено пропусна думите му покрай ушите си.

— Точно така: ядрената гибел. Него тя ни най-малко не би го притеснила физически, разбира се. Всъщност и мен, и вас никак няма да ни притесни. Нали знаете как дъждовните капки избягват приятелите на Мик? Е, радиацията и ударната вълна ще се държат по същия начин. — Тя се протегна над бара, грабна бухалката, която Калахан използваше за потушаване на безредици и ме фрасна по главата с всичка сила. Микросекунда след като бухалката докосна темето ми, то стана твърдо като титаниева сплав.

— Фантастично! — възкликнах, щом най-после си поех дъх. — Малко ме заболя — все едно си ми шляпнала шамарче.

— И с татковата пушка дванайсети калибър да те застрелям, пак толкова ще те заболи — ухили ми се тя. — Не знам от какво ще умреш, Джейк, но няма да е от насилствена смърт. Но това в случая няма значение. Ядреното опустошение ще е тъжно нещо дори за нас, оцелелите. Останалото човечество ще ни липсва...

— Говори от свое име! — прекъсна я Док.

— ... а що се отнася до Мик, без високотехнологична цивилизация след неколкостотин години той ще умре, защото няма да има кой да го ремонтира. И затова ние двамата с него, откакто се оженихме, работим по проблема. Две глави са по-добре от една, така да се каже. И тази вечер дойдохме тук, за да...

— ... да си поиграем на идеи, то е ясно — прекъсна я Томи Янсен. — Страхотно. Тъй както сме загрели с въпросите без отговор, можем да захапем и големия въпрос.

— Всъщност не — възрази Мери. — Искам да кажа, с удоволствие бихме си поиграли на идеи с вас по-късно, по някоя друга тема, ако искате. Но точно този проблем ние го... ами... го решихме.

— КАКВО?

Изтървах си чашата; Разреденото така се сепна, че му хвъркна фуражката; Томи си изплю фасата и той прелетя през цялата кръчма; Еди Бързака, пианистът, получи онова, дето музикантите му викат „влакова катастрофа“; Док не можа да изръси нищо остроумно; а Калахан, невъзмутимият Калахан, се поля с кафе и нададе рев. Струва си да спомена, че питието ми не отиде зян, фуражката на Разреденото се върна там, където си гнездеше, фасът на Томи кацна в мокри стърготини и угасна, старото и слабо сърце на Док не се пръсна, а кафето не изгори китката на Калахан. Братя Макдоналд бяха пуснали километрична усмивка, а дори и Фин беше лепнал щастлива физиономия на продълговатото си лице с хлътнали бузи. Мери изглеждаше най-вече засрамена, като човек, решил цялата кръстословица за две минути и развалил кефа на всички. „Джейк — рекох си и си подбрах чашата — добре си ги избираш.“ Струваше ми се направо поразително, че някога съм си въобразявал, че съм равен на тази жена, че съм си представял как живеем заедно... (Тъпо е да ревнуваш някой, който притежава уникалните предимства на Мики Фин, особено когато е такъв добър приятел. Но напоследък бях разбрал, че понякога съм много тъп.)

Никой от нас ни за миг не се усъмни в думите ѝ, разбира се. На първо място, това тук беше Кръчмата на Калахан, където *всичко* може да се случи — и често се случва; на второ място, тя беше дъщеря на Майк Калахан и затова каквото си наумеше, го правеше; и последно, тя беше жена на Фин.

Що се отнася до мен, аз се отказах да използвам думичката „невъзможно“, след като видях как Еди Бързака спечели оня тлъст бас, че ще успее да мине със ски през въртяща се врата. Щом Мери Калахан Фин казваше, че ядрената война вече не е проблем, то значи беше време да преустроя противобомбеното си скривалище пак в мазе и толкова...

Виж, в тона на Калахан имаше нещо наистина стряскащо.

— Миличка — рече мрачно той, — бих искал да знам, ако нямаш нищо против да ми кажеш, как точно вие двамата с Мик разрешихте това мъничко проблемче.

— Не, Майк, не — побързаха да го уверят Джим и Пол, — нищо подобно.

Мери явно познаваше достатъчно добре своя старец, че да чете мислите му също толкова добре, колкото и двама професионални телепати.

— Би трябвало да ме познаваш по-добре, татенце. Ще отговоря на въпроса ти на глас, та да чуят и всички останали: *не* сме разрешили проблема с ядрената война, като по някакъв начин сме променили човешката природа. Не казвам, че Мик не би успял (стига да опита и ако разполага с достатъчно време), но няма да го направи. Аз няма да му позволя, освен това. Същата тази агресивност, заради която човечеството е опасно само за себе си, някой ден ще ни отведе до звездите — не можеш да я отстраниш, без да промениш човечеството към по-лошо, а може би и да го унищожиш.

— На собствената ми раса тази агресивност ѝ липсваше — рече Фин. — Аз съм последният жив неин представител и вероятната връзка между тези неща не ми е убягнала. Аз съм по-напреднал и притежавам по-големи знания от всеки един от вас, ала дори и аз не съм достатъчно компетентен, че да променям душата — индивидуална или колективна, Майкъл.

Калахан си отдъхна.

— Е... значи всичко е наред. Стига с тия лоши предчувствия. Някой да иска ирландско кафе?

Разреденото избухна:

— *Как го направихте бе, ваш'та мама?!*

— Ами — рече Мери — ще трябва да ми обещаете, че няма да казвате на никого, ама на никого, на никого, дето не е редовен клиент тук, искам да кажа...

Прекъсна я бръмченето на миксера — Калахан започна да разбива сметаната за ирландското кафе. Рижият бабанко, проклетникът му с проклетник, ни остави да чакаме на тръни, докато свърши, накара Мери да си затрае, докато не благослови всички присъстващи и чак тогава ѝ махна да продължи. Джим и Пол се усмихваха до уши. Сръбнах едра глътка от тая забъркана с черна магия целебна отвара и реших, че Калахан умее и да усеща, и да преценява нещата.

— Всички знаете — започна тя, — че двамата с Мик прекарахме медения си месец в пътешествия. Винаги съм искала да видя свят,

обаче все се случваше нещо и така и не успях да намеря време да посетя поне дузина страни. Тъй че Мик реши да ме поглези. Знаете ли, смешно е колко бързо можете да обиколите всичките туристически атракции на тази планета, ако не си губите времето — докато се замъкнете дотам, докато разтоварите багажа, докато се настаните, ядете, пиете и всякакви такива глупости. За капак, откакто се хванах с Мик, изобщо не спя — вече нямам *нужда*, а освен това ми се вижда малко глупаво и егоистично да откъртвам и да го зарязвам за цели осем часа точно в медения ни месец. Така че за удивително кратко време открих, че вече се отегчавам, а не е останало нищо за разглеждане.

Е, всички го знаете какво е любезно това киборгище, но най-накрая сдаде и свенливо ми призна, че Тера *нито* е единствената, *нито* най-прекрасната туристическа атракция в тази Слънчева система.

Ей, хора, искате ли да знаете истината? Тя дори изобщо не се класира в първата десетка...

Така че напоследък се бяхме отдали на *сериозни* пътешествия и си прекарвахме чудесно. И един ден, както се мотаехме по Пръстените...

— Сатурн? — избухнах аз.

— *Казах го* с главно „П“, Джейк. Та, мотаехме се по Пръстените, нали разбирате, зяпахме си и чат-пат си бърборехме. Приказвахме си за хлебарките (с това име Мери беше кръстила бившите работодатели на Фин, защото не можеше да се принуди да им вика господарите) и за разни други планети и цивилизации, които той е виждал, такива ми ти работи... И, разбира се, мине се не мине, подхващахме тема номер едно — просто не можеш да зяпаш една стерилна планета дълго време, без да се сетиш за нея. И не щеш ли, Фин ми заби един въпрос.

Същински човешки съпруг, Фин схвана защо тя млъкна и продължи нататък. Беше му повлияла забележително.

— Като тръгвахме, по новините непрекъснато се шумеше за преговорите за разоръжаване; спомняте си, че руснаците отказаха изобщо да обсъждат въпроса, ако Рейгън не обещае да изостави плановете си за защитна спътникова мрежа...

— О! — обади се Разреденото. — Говориш ми за звездните вой...

През това време Калахан взе големия кафеник, който побираше петнайсет кафета, и го претегли на ръка като месингов бокс.

— ... да де, за инициативата „Стратегическа отбрана“ — доизказа се Разреденото.

— Да — съгласи се Фин. — Попитах Мери защо Рейгън не каже на Горбачов: „Хайде да се договорим да основем заедно в някоя неутрална страна, Швейцария или Нова Зеландия например, *една-единствена фабрика*, която да произвежда защитни спътници; после да си разделим продукцията както ни падне и да почнем да ги пускаме по два, по два, докато и двете страни не се почувстват защитени. Докато дойде това време, всеки от нас да разполага с копче, което би могъл да натисне и да гръмне фабриката, ако заподозре, че другият нещо го мами.“ По този начин...

— Ако руснаците можеха да ги правят тия пущини, вече да са почнали да ги правят — възропта Разреденото. — Приносът на Щатите ще е по-голям от руския.

— Е, и? — простичко попита Фин.

Разреденото зяпна. След миг бутна челюстта си с пръст и я затвори.

— И ти какво му отговори, миличка? — попита Калахан щерка си.

— Казах му, че няма да стане, но не можах да му обясня защо. После той ми каза, че и той така си мислел, ама така, да провери. Само че това ми подсказа една много сладурска идея...

— Беше ме срам, че на мен и през ум не ми беше минавало досега — обади се Фин. — Толкова явно си беше...

— Любов моя — обърна се към него тя, — от човешка гледна точка на характера ти не достигат само две неща: агресивност, както вече казахме, и безочие.

„И чувство за хумор“ — изревнувах аз и мигом потиснах тази мисъл. Смешна работа — как започваш да си налагаш автоцензура, когато в стаята има двойка телепати.

— Но не и въображение — продължи тя. — След като веднъж ти изложих идеята, ти я поде и виж докъде стигна. — Мери се обърна отново към нас: — Идеите на Мик се въртяха около това, че трябва да се измисли някакъв начин да се унищожат ядрените бойни глави, и естествено проблемът беше там, че дори и той не можеше да им види сметката на всичките едновременно — а всяко друго нещо вероятно би предизвикало размяна на ядрени удари. Дори и да успееше, той

можеше просто да предизвика конвенционална война, което си е кажи-речи пак толкова лошо. Е, на мен ми щукна, че система тип спътников чадър би свършила чудесна работа, само дето нито една от страните не иска другата да си я направи първа, а такава параноя ги тресе, че в никакъв случай не биха се координирали или синхронизирали помежду си. И затова двамата с Мик решихме да го направим вместо тях.

Хората замръзнаха на място, а след секунда-две се ухилиха до уши, също като Джим и Пол.

— Отскочихме за суровини до Астероидния пояс, Фин направи чертежите, аз спретнах една ковачница и почнахме да бълваме защитни спътници, без поръчка. Малко по-сложнички от ония, дето са си ги наумили Рейгъновите съветници. Те вече са си на мястото: последния го закачихме преди един-два часа.

Калахан намръщи чело:

— Сигурни ли сте, че никой не ви е спипал?

— Спокойно, Майк — рече му тя. — Мик никой не го вижда, на каквито щеш вълни, освен ако той не го иска. Що се отнася до железарията, най-големите компоненти, четирите мозъка на системата, са колкото бомбичка от гетото и са прозрачни като стъкло. Ако съобщииш на НАСА горе-долу къде се намират и им отпуснеш двайсет години да ги търсят, те така и няма да ги намерят. Но недейте да казвате на никого, за нищо на света — продължи Мери. — Генералите обикновено откачат, открият ли, че патлакът им не ще да гърми. Естествено, ако са толкоз тъпи, че да оставят положението... хм... да се напече, майната им на техните чувства, но засега, от нас да мине, да им оставим утешителната илюзия, че съдбата на всички бозайници е в техни ръце. Това ще им пречи да свършат някоя сериозна пакост.

Някой нададе дивашки вик. И като първия фойерверк от цяла серия повлече крак на най-мощното, най-радостното и най-искреното „ура“, в което някога съм участвал и което съм чувал през живота си. То си беше силно още от самото начало, мина в кресчендо, после стана стройно, закрепил се на едно ниво и после спадна (тъй като все пак капацитетът на човешките дробове не е безграничен), утихна, изтъня, а накрая се сви до един-единствен глас. И странно, този глас беше много мек, много тих, много равен, почти напълно лишен от всякаква емоция. Полазиха ни странни студени тръпки. „За Бога — рекох си, —

това е просто Фин, той нали понякога забравя да влага изразност в гласа си.“ Но тъкмо кръвта ми взе пак да се стопля, и замръзна отново в жилите ми като лед, защото долових какво точно си мърмореше той толкова тихичко; и го повтаряше пак, и пак, и пак...

„Направих ужасна грешка.“

А още по-ужасното беше, че Джим и Пол Макдоналд, онемели от потрес, кимаха в знак на съгласие.

Мери пребледня; ако и двамата ѝ родители бяха от бялата раса, според мен щеше да е бяла като платно.

— Какво има, Мик? Какво не е наред, за Бога? Аз го мислех седмици наред, ти — часове наред. *Какво сме пропуснали?*

Ако някой би могъл да накара Фин да му обърне внимание, то това беше Мери, но той не я чу. Тя го разтресе, изрита го по пиццала и така го заудря с юмруци по лицето, че го татуира, но без никакъв успех — той приличаше на висок, тънък джубокс, а повредената му плоча повтаряше все едно и също: „Направих ужасна грешка.“

— Джим — рече троснато Калахан, — какво му има?

Но отговори по-възрастният брат, Пол.

— Същото, което ми имаше на мен онази вечер, когато брат ми за пръв път влезе тук, Майк. Избила му е чивията.

— Това ясно — обади се Томи Янсен. — Но от какво?

— И дотам ще стигнем — рече Калахан. — Първо, как да го измъкнем от това състояние, преди да е издълбал бразда в мозъка си?

— Няма да е лесно — рече Пол. — Когато нещо така те уплаши, че чак лайното ти се дръпне, просто се затваряш вътре в себе си и се скриваш. Но когато онова, което те е уплашило, е *излязло* от самия тебе, отвътре, ти... ами, отиваш на едно такова място, дето го няма и изтриваш следите след себе си. Трудно ще ни е да го намерим: той сам не знае къде се намира в момента.

— Аз мога да го върна — заяви Мери.

Донякъде очаквах от нея да грабне ловджийската пушка на баща си и да го гръмне в главата — идеята ми изглеждаше разумна. Него нямаше да го заболи. Но онова, което тя направи, беше още по-драматично, ако се замислите.

Мери се наведе към него и му каза тихо, но съвсем ясно, така че да заглуши литаниите му:

— Мик, ти си ми нужен.

— Да, Мери. — Очите му се включиха, намериха я и се взряха в нея.

— Превключи на резервен режим, миличък. Като дойде моментът, аз ще те задействам.

— Да, мила. — Лицето му се разглади и той се вкамени.

— Добра работа, Мери — похвали я Пол.

— Мамка му! — възкликна тя. — *Работата* не е и започнала още! Преди да го задействам наново, ще трябва да възстановя цялата му вселена, иначе той просто пак ще изключи. Така че започвайте: какъв точно му е проблемът?

— О, той е и наш проблем — увери я Пол. — И е направо муци. Господарите на Фин току-що навлязоха в периферията на кометната зона. Насам са се запътили.

— Шибаните хлебарки — прошепна Мери и буквално се напика от страх. Погледна петното на дънките си, което ставаше все по-голямо, усмихна се и веднага щом залитна, Джим и Пол я уловиха във въздуха. Тя си е едричка — добре че я подхванаха и двамата; после обаче я положиха много внимателно долу. Беше в несвяст. Нито Майк, нито аз не бяхме успели и да мръднем.

— О, колко гот! — възкликна Джим. — Двама са долу, остават дузина.

Парафразираше един ужасно заядлив и смешен епизод на „Фолти Тауърс“, известен на всички ни тук, в тази кръчма, и имитираше страшно добре гласа на Джон Клийс; това може да ви прозвучи ужасно, но не мога да се сетя за по-добър начин да накара всички да го чуят и да ни уварди да не превъртим и ние. Никой не гъкна, но и никой не се гътна, ако ме разбирате.

— Но това е невъзможно! — избугнах аз. — Нали той каза, че те няма да... че са страхливци... че щом не са получили доклада му, значи са го отписали...

— Искало му се е може би — тихо рече Калахан.

Джим и Пол поклатиха глави.

— Не, Майк — рече Джим. — Доколкото Фин е наясно, онова, което става, е толкова невероятно, та чак невъзможно. Не можем да му търсим отговорност. Трябва да има нещо, за което той не знае. Лично аз подозирам, че хлебарките по някаква си там причина не могат да го прежат толкова лесно, колкото са му казали — но просто имам такова чувство, нищо повече. Във всеки случай, идват насам.

— Те знаят ли, че Мики е тук? — попита Калахан.

Исусе... ако го знаеха, то се бяха запътили точно към *тая кръчма тук*.

— Още не — отвърна Джим, — но скоро ще разберат, Фин очаква всеки миг сигнала: „Докладвай!“ И когато сигналят дойде, той ще откликне. Не би могъл да предотврати това по никакъв начин.

— Дори и в това състояние? — попита Калахан и махна към изпадналия в кататония Фин.

— Той не е способен да пренебрегне директна заповед от господар — контрапрограмиран е. Ето защо първата вечер, когато е влязъл тук, е имал нужда от вашата помощ.

— Лесна работа тогава — рече Калахан и бръкна под бара за хлоралхидрата^[1]. — Просто ще му пробутаме неговия адаш.

Хлоралхидратът случайно е едно от много малкото неща, които въздействат на Фин точно по същия начин, по който и на човек: той е горе-долу единственото нещо, което може да го накара наистина да изгуби свят.

— Не е толкова просто. Мери го сложи на резервен режим...

— Значи, отваряме му устата и му го наливаме в гърлото...

— Майк, на този режим стомахът му няма да го поеме.

— О! А не може ли пак да го включите?

— Ще ни се наложи да свестим Мери: тя е единственият оторизиран потребител в границите на орбитата на Нептун. Може ли малко тишина, бе хора? Тя преживя шок — ще ни е трудно да я свестим, без да ѝ навредим...

Млъкнахме и ги оставихме да си гледат работата. След може би пет дълги, мълчаливи секунди Мери отвори очи и се надигна.

— Е, ще трябва да побързаме — рече тя. — Хлебарките всеки миг могат да му дръпнат казанчето. — Тя стана на крака толкова бързо, че дори и мен ме изненада, а пък аз си имам причини да знам колко е

гъвкава. Очевидно Джим и Пол, докато са я свестявали, я бяха и информирали. — Време е да ставаш, мили.

Статуята на Фин оживя. Очите му започнаха да тлеят.

— Не се тревожи — бързо рече тя. — Отвори уста и изпий онова, което ще ти дам.

— Да, Мери.

Без да отделя очи от него, тя вдигна ръка и малкото шишенце хлоралхидрат, което Калахан ѝ подхвърли, кацна право в дланта ѝ. (Сетих се за баща ми, за Вашингтонската планина и за една шапка.)

— Към трийсет кубически сантиметра — подвикна той.

Тя обезглави шишето и ливна дозата отвъд зъбите на съпруга си. Еди Бързака, Разреденото и аз бяхме нащрек; стигнахме до Фин тъкмо навреме, че да помогнем на Мери и на братята Макдоналд да го подхванат във въздуха, Фин е два метра мъж, но е по-кльоцав и от мене; изглежда и се движи така, сякаш е по-лек от жена си. Но за втори път помагах да го носим и според мен тежеше някъде към триста кила. Олово в сплавта? Зрънце неутроний? Винаги съм възнамерявал да го питам. Положихме го близо до мястото, където преди малко лежеше Мери, изправихме се и си заразтривахме бъбреците.

— Е — избоботи Разреденото, — сега вече всичко е наред. От Фин по-могъщо нещо на този свят не се е появявало; ония, дето го карат *него* да се насира от страх, идват насам да ни изтребят, а ние най-успешно дръпнахме шалтера на единствения пич, който може да има някакви идеи по въпроса. На някой да му се играе на стрелички?

— В известен смисъл ние все още разполагаме с Фин — обадох се аз. — Джим, Пол, вие нали прочетохте мислите му?

— Намерихме само данни — отвърна Пол и за двамата. — Не и метапрограматора — онази част, която генерира идеи и мисли десет пъти по-бързо от човека. — Той погледна безпомощно. — И от данните не разчетохме кой знае колко. Никога не сме успявали да разчетем повече от петдесет процента от мислите на Фин, а от всички тях може би сме проумели само повърхностните пет процента — човешкият мозък просто не може да съхрани такова количество, Джейк. И два човешки мозъка дори.

— Майк — рече глухо Макгонигъл Разреденото, — черпя цялата кръчма.

Знаете ли, че в мозъка ми бяха останали достатъчно неангажирани гънки, че да се стресна от това? Разбира се, веднага осъзнах, че ще е на вересия...

— Успяхте ли да разчетете колко бързо ще стигнат тук хлебарките? — попита Мери, щом Калахан започна да раздава пълните чаши. — И какво ще стане, като дойдат?

— Първо ще проверят Марс, после ще дойдат тук; ще започнат да обикалят на висока орбита след около час. Като не са получили никакъв отговор от Фин, първото, което ще направят, е да огледат планетата, за да решат какво да я правят. Ако решат, че не им трябва за нищо, ще стерилизират Земята и ще минат на Венера, а и като и там не го намерят, според мен ще...

Еди Бързака се обади от табуретката си пред пианото:

— На мене пък хич не ми пука к'во шъ пра'ят, след кат' стерилизират Земята, Поли.

Пол въздъхна.

— И на мене също не ми пука, Ед.

— А какво ще стане, ако намерят Фин? — попита Калахан.

— Искаш да кажеш, ако междувременно се събуди? Ами според мене ще дойдат да си го приберат, ще разберат защо така се е повредил и ще видят дали не могат да го поправят, че да го върнат на работа. А *после* ще стерилизират Земята — и вероятно ще накарат Мики да го свърши, та да са сигурни, че пак работи както трябва.

— Според вас колко са на брой?

И двамата братя свиха рамене.

— Невъзможно е да се каже, Майк. Фин не можа да се досети за никаква причина *който и да било* от тях да идва тук.

— Уязвими ли са?

— О, да. Ако бяха силни като Фин, нямаше да им трябват разузнавачи като него. Тъкмо затова той изобщо не си представяше какво би могло да ги води тук; сигурен е, че не водят със себе си още разузнавачи. Както и да е, достатъчно е само да детонирате мъничка тактическа ядрена ракетка някъде наблизичко, и ето ви чорба от хлебарки.

— Но, по дяволите! — възкликна Док Уебстър. — НОРАД могат да се справят с тях! Може би с помощта на Фин... — Още докато го казваше обаче, му просветна и гласът му утихна. — Ох, мамка му!

— Те вече нямат водородни бомби — избоботи Калахан. — Мик каза, че бил направил ужасна грешка.

Мери зарови лице в шепи.

— О, татко! *И аз!* — Тя се разрида.

Исках да се втурна и да я утеша, да я прегърна и да ѝ кажа, че всичко ще се оправи. И мускулче не помръднах, и гък не казах.

Баща ѝ излезе иззад бара и обгърна раменете ѝ с ръка.

— И аз, миличка, и аз. Не си виновна ти. Просто предположихме неправилно, това е.

— Татко, ами сега какво ще правим?

— Не съм много сигурен, миличко, но първата стъпка е да се разкрием.

Тя вдигна рязко глава.

— *Сигурен ли си?*

Едрият кръчмар ѝ се усмихна и размаха пурата си.

— Не съм, по дяволите. Да имаш по-добра идея?

Тя набърчи чело.

— Май че не. Давай ти — те са твоето семейство.

Калахан се обърна към нас.

— Хора, боя се, че е време ние с Мери да сърбаме каквото сме надробили и да ви кажем кои сме всъщност...

И след като го каза, едрият риж копелдак млъкна и известно време ни гледа втренчено. Лицето му винаги си е било изразително, но никога досега не бях виждал толкова много изрази да се гонят по него. И макар и открай време да си знам, че Майкъл Калахан е човек фин и деликатен, винаги съм го разбирал по-скоро по действията, отколкото по лицето му: преди изразът му беше сякаш издялан с широк замах. Промяната сега беше толкова рязка, че биеше на очи. Кой знае как, но разбирах, че пред мен стои съвсем различен човек. Не: различна страна на човек, когото познавах. Все едно да гледаш как великолепен актьор излиза от роля, след като угаснат прожекторите.

Съвсем същото беше. Започнах да се досещам и за ред неща, които винаги съм знаел, но някак си никога не съм бил склонен да се замислям по-продължително върху тях. Да речем, недостатъчно дълго, че да стигна до неизбежните изводи.

Погледнах братя Макдоналд. Очите на Джим очакваха моите; той кимна. Отворих уста... а после я затворих и оставих Калахан да го

каже.

— Приятели — заговори той бавно. — Хич не ми е лесно. Нужни са ми много думи, с които просто не разполагам. Не че те не съществуват, но никой от вас не ги знае, а пък нямам време да ви преподавам езици. Тъж... Ние с Мери не сме оттука...

— Че ние това го знаем, Майк — обади се Разреденото. — От Бруклин бяхте, нали така?

— Ние с Майк там се сдушихме — обади се Еди, най-старият обитател на кръчмата. — В бърлогата на Сали.

Калахан поклати глава.

— Не съм оттам, момчета.

Еди сви рамене.

— Е, никога не си и казвал, че си.

— Благодаря ти, Еди — Калахан се усмихна на дребничкия маймунолик пианист. — Радвам се, че си го забелязал.

— Добре — обади се Док Уебстър. — Аз съм на ход. Откъде си?

— От едно място, което се нарича Хармония.

— Това не беше ли в Нова Зеландия? — попита някой.

— Не. То е чак на дващест трилиона мили оттук, както и на бая години от сега.

Възцари се мълчание. Мери седна на най-близката маса и реквизира нечия пренебрегната чаша. Докато си пийваше, гледаше Фин как хърка.

— Е — обади се небрежно Док Уебстър, — това обяснява доста неща. Винаги съм твърдял, че в тебе има нещо шантаво, Калахан. Всеки, който допуска в заведението му да се ръсят лафове като моите, просто не е нормален.

— Пътешественик във времето, а? — заразмишлява Томи Янсен. — Ти трябва да идваш от по-далечко, отколкото човека на Боби Джой или пък Ал Фий.

— Или пък Джоузи Бауер с нейната Полиция на времето — съгласи се Калахан. — От гледна точка на моето време между вашето и тяхното няма кой знае каква разлика.

— Това кога е, Майк? — попитах.

— Ами — рече той — тогава, от когато идвам, човечеството вече се е турило в ред. Никой не е гладен, никой не е гаден.

Чак толкова отдалече!

— И започваме да се учим на някои неща. О, още дълго има да се учим — но поне вече сме се захванали.

— Исусе Христе... — промълвих. — Как ми се иска да имам време да ти задам към петстотин въпроса!

— И аз, Джейк — отвърна ми той. — Но още отсега ти казвам, че няма да мога да отговоря на повече от половината от тях с думи, които за тебе биха означавали нещо. Като например точно сега повечето от вас сигурно се чудят за парадоксите във времето и тъй нататък, но отговорите просто няма да имат за вас кой знае какъв смисъл.

— Дай все пак да пробваме — намеси се Док Уебстър. — Ти знаеше ли, че ще стане тая засечка с господарите на Фин? Затова ли през всичките тия години я държеше тая кръчма?

— И да, и не — отвърна Калахан без колебание. — Разбираш ли сега за какво ти говоря?

— Мамицата му! — изръмжа Док. — Първото нещо, дето го казах тази вечер, беше, че всички въпроси си имат отговори.

— Ако са смислени — съгласи се Калахан. — Док, ти просто не можеш да зададеш смислен въпрос за пътуването във времето на прост английски. Самият език не го побира; той се основава на предположението, че пътуването във времето е невъзможно.

Док се намръщи.

— Така си е. Можеш ли да кажеш нещо повече от „и да, и не“?

— По мое време е известно, че *някакво* събитие се случва в тази точка от пространството/времето. Нещо толкова важно, толкова съдбовно за историята, довела до моето време, че пред него Пърл Харбър е не по-важен от вчерашните резултати от хоккейните мачове. Но що за събитие е това — тайна е за нас. Както и неизбежният му изход. Има неща в миналото ни, на които не можем да влияем. Но на други *трябва* да влияем. Не винаги успяваме да ги различим. И не, това не е единствената причина, поради която направих тая кръчма, макар че и само тази причина щеше да бъде достатъчна. Знам, че изказано на английски, всичко това няма смисъл, но ако искате да ви го обясня малко по-добре, когато хлебарките се домъкнат тук, ние още има да си приказваме.

Добре го каза.

— Добре — рекох. — Давай по същество. Ти сигурно си имаш някаква футуристична чудесия, с която можеш да утрепеш хлебарките,

нали така?

Не се сещам да съм съжалявал повече, като съм видял някой да поклаща отрицателно глава.

— Не става така, Джейк. Трябва да работиш с подръчни материали, които вече ги има в съответното пространство и време.

— Майк... — поколебах се. — Ако не го казваше ти, щях да кажа, че това е нелепо. Как тогава вкарваш тука твоята машина на времето?

— Ние не използваме машини, за да пътуваме във времето.

— О!... — Друг път щях да мисля за това. Ако щеше да има друг път. — Но във всеки случай можем да си поотдъхнем, нали? Поне мъничко? Фактът, че си тук, че си дошъл от нашето бъдеще, означава, че човечеството няма да бъде изтребено след час, *nicht war*? Но може би ще има много жертви... или нещо такова?

Ето сега съжалих повече, че виждам някой да поклаща отрицателно глава.

— Джейк, онова, което казваш, пак звучи логично — защото го казваш на английски. Честна дума: моето родно пространство/време също толкова вероятно може да изчезне след час, колкото и твоето. Още по-зле — то никога няма да е съществувало в този континуум. Ако хлебарките очистят тази планета, няма да има никакъв начин моят дом някога да просъществува. — Той сбърчи чело. — Цялата тази ера е кутийка с прахан; имаме агенти, пръснати навсякъде из това „тук и сега“. Правим каквото можем, за да уталожим нещата. Но винаги сме знаели, че горе-долу по това време ще се случи поне едно наистина много голямо събитие. Ние си мислехме, че въпросното съдбовно събитие ще е ядреният пожар, формата на историята като че сочеше натам. Мислехме си, че сме го оправили благодарение на Фин. — Той тъжно погледна своя неподвижен като труп приятел. — Но не той, а ние допуснахме ужасна грешка.

Макгонигъл Разреденото според мен го обобщи кратко и ясно:

— Ебем ти заеби.

— Недей да се чувстваш виновен, Майк — рекох му аз. — Ти залагаш на шанса — никой няма да те обвини, че си използвал бръснача на Окам.

Той поклати жално глава.

— Благодаря ти, Джейк, но ще се изненадаш, като разбереш колко брадички Уилям не може да обръсне. При такъв висок залог не биваше да залагаме фермата.

— Кой е тоя Уилям? — интересува се Еди. — И к'ва е тая работа с бръсначите?

Насмалко да се усмихна. На Еди му се налага да използва електрическа самобръсначка с изместена шайба; вечно ходи с тридневна брадица.

— Уилям Окам, Еди. Установил принципа на най-тясната хипотеза...

— Тва по-евтино ли е от широка хипотеза и няма ли да ти убива?

Благословен да е завързакът пианист, този път наистина *ме* накара да се усмихна и да му го обясня даже още по-просто, отколкото възнамерявах.

— Бръсначът на Окам е принцип, който твърди, че ако съществува повече от едно обяснение за нещо, най-простото най-вероятно е вярното.

— Не „със сигурност“ — подчерта Калахан, — а „най-вероятно“. Еди като че доби замислен вид — с такова лице хич не е лесно да го докараш — и поклати глава.

— Абе де да знам. Откак се помня, все по-сложното обяснение е било онова, на което си струва да заложиш. Нещо му нямам вяра аз на тоя Уилям О'К'вото там...

— Окам — вметнах.

— ... и на коня му нямам вяра — съгласи се Еди. — Тоя път със сигурност се е объркал. — Щом забеляза усмивките ни, леко се намръщи. — Е, шефе, к'во шъ пра'им се'а?

Усмивките угаснаха.

— Майк! — порази ме внезапно една мисъл. — Нова година е! Всеки миг ще почнат да се влачат и останалите от тайфата — всичките ще дойдат, не само редовните. Няма ли да е добре да се опитаме да им попречим? Да блокираме пътищата? Каквото *и да е*?

Той извади от джоба на ризата си една от ония негови зловонни пури и взе да я души умислено. Какво по-голямо доказателство, че не е нормално човешко същество?

— Според мен не бива, Джейк. Казано с безсмъртните слова на Пърси Мейфийлд...

— „... опасната зона е *навсякъде*“, да, това го разбирам. Вкъщи те не са в по-голяма безопасност, отколкото тук. Но трябва ли всичките да ни се мотаят из краката и да усложняват битката? — Усетих, че гласът ми става по-дрезгав. — Защото тук ще има битка, нали?

Той запали пурата си, после избоботи:

— Ще има, и още как. — Пусна угасналата клечка на пода, стъпка я и хвана Мери за ръка. — Ух, как даже! — И изведнъж се усмихна. — Но някой някога да е твърдял, че подкрепленията усложняват битката? Да идват, Исусе Боже. Да идват всичките! Щом се налага, можем всички заедно да идем в Ада — току-виж предлагат групови намаления.

— Калахан е прав, Джейк — обади се Разреденото. — Един човек няма от тайфата, дето да не му се иска в Деня на Страшния съд да бъде точно *тука*, и ти много добре го знаеш.

Док Уебстър закима буйно в знак на съгласие, а брадичките му запляскаха.

— Добре го каза, мамка му. Щом светът ще свършва, то преди да си идем, може по този случай поне да прием заедно по едно!

Всеобщи одобрителни викове.

— Добре — прокънтя гласът на Калахан. — Давайте тогава да се хващаме. В тая кръчма има два телефонни поста и тоя за компютъра е с микрофон. Ще му ръгна дискетата с указателя и ще изкарам разпечатка по фамилии. Аз ги взимам от „А“ до „Н“; Док, ти ги вземаш от „О“ до „Я“ ...

— Майк! — обадиха се едновременно Джим и Пол Макдоналд.

Той млъкна и се опита да ги погледне и двамата наведнъж.

— К'во?

— Няма нужда да се обаждате по телефона — отвърнаха те в хор. Той като че се стресна... а после се усмихна до уши.

— Ами че да, как не се сетих. Какъв ви е обхватът напоследък?

— *За родата?* За калаханците? Че ако трябва да намерим някой от вас, ние и на Луната ще го намерим!

— Давайте тогава, синковци!

Джим и Пол намериха свободна маса и седнаха един срещу друг. Хванаха се за ръце и се усмихнаха един на друг. После подбелиха очи, челюстите им увиснаха и двамата като че се попрегърбиха.

Спомняте ли си първия път, когато сте сложили стереослушалки и сте чули глас, който говори или пее *вътре* в главата ви? Или по онова време сте били твърде малки, че това да ви се стори забележително? И сега беше горе-долу същото: чуваш звук там, където никога досега не е имало звук.

(Нещо повече: знаете, че със стереослушалки звуковият образ сякаш се мести отляво надясно или обратно. В записа на „Пръстенът на нибелунгите“ под диригентството на Георг Солти на „Дека“ има един пасаж, където Фафнир реве — когато го слушате на слушалки, звукът сякаш се *издига* от гърлото към темето ви. Илюзия, разбира се, и винаги съм се чудил как са го постигнали инженерите от „Дека“. По подобен — и също така невъзможен — начин обединеният глас на Джим и Пол Макдоналд, който чувах сега вътре в главата си, като че се движеше *отзад напред*, сякаш двама мънички полривиъровци^[2] влязоха през тила ми, преминаха на висока скорост през мозъка ми и изскочиха през челото.)

Двойният глас беше тих, спокоен, но така подчертано настоятелен, че, сигурен съм, дори да спях като заклан, пак би ме събудил.

— *Майк Калахан има нужда от вас!* — казваше той. — *Побързайте!*

Студеният зимен вятър тук, на високото, беше режещ, а первазът беше хлъзгав. Уолтър се вкопчи с бавно изтръпващи пръсти в тухлената фасада и с разкъсващ поглед — в хубавата брюнетка. Хубаво беше да я гледа човек, наведена през прозореца. Последното хубаво момиче, което някога очакваше да види — но той знаеше всичко, което тя вероятно щеше да му каже; знаеше също и че няма да се хване на приказките ѝ.

— Губите си времето — подвикна той на нея и на мъжа ѝ, чиято глава се виждаше до нейната. — Знаем ги всичките тия клишета, та за това просто не ми се говори.

— Уолтър, по-скоро се прибирай вътре — извика тя от прозореца. — Ако останеш там още малко, ще хванеш срамната болест на миячите на прозорци.

— К'во?! — изненада се той. Което го смая.

— Ужасна работа — рече сериозно мъжът й. — Получаваш воднисто синьо течение с една такава шашава миризма...

— По *дяволите*, за какво ми говорите?!

— За херпес прозортекс — обясни тя.

Той се смя дълго и силно, толкова дълго и силно, че малко му трябваше да изпадне в истерия.

— Абе вас двамата наистина си ви бива за тая работа, знаете ли? В такова скапано настроение бях... Сегашното ми настроение по го бива за умиращка.

— Е, все е нещо — успя да надвика вятъра мъжът. — Обаче...

— На мен въпреки това не ми се говори — провикна се Уолтър. — А защо правя това изобщо не ви влиза в работата.

— Никой не те е и питал — рече жената. — Но това, което искаме да разберем ние с Лес, е защо го правиш толкова зле.

Той примига насреща им.

— Мери е права. На някой портиер ще му се наложи да забърсва от тротоара и тебе, и своята закуска; ще трябва да довлечат тука цяла тумба ченгета и санитарии; на цял куп минувачи ще им се стовари на главите — буквално — огромна тъмна деморализираща поличба; виждаш ли онова момиченце там долу, на другия тротоар? На майка му ще се наложи да му обясни какво става — не на нас.

— *Ами ние?* — намеси се Мери. — Ние сме професионалисти, имаме си репутация. Ти ни нае да дойдем и да се опитаме да те разведем. Каза, че сме успели, а пък сега искаш да ни се измъкнеш, без да си платиш. Ние да не би... — Изведнъж гласът й секна.

— *Вие не разбирате!* — кресна Уолтър към нощното небе. Затвори очи и въздъхна дълбоко. Ако им го кажеше, те щяха да разберат, че наистина няма избор. — Добре де, ще ви го обясня: поне това заслужавате. — Той отново извърна лице към тях, за да види съчувствието, което знаеше, че ще намери в очите на Мери, но и тя, и Лес ги нямаше на прозореца. — Хей! Искате ли да го чуете, или не? — Отговор не последва. — *Хей!*

Веселите чарлита ги нямаше.

Уолтър стоеше на перваза объркан; не беше готов за скок; целият се беше вдървил, умираше от студ и не можеше да прекрачи обратно през прозореца без чужда помощ; сценарият му беше напълно дерайлирал. Обзе го гняв — той сгря пръстите му и вля сила в

мишците му. Успя да се прехвърли вътре здрав и читав, изскочи на улицата тъкмо навреме, че да види как Чарлитата потеглят. Побеснял, той спря едно такси и ги последва.

Полицаят Джими Уайзняк се влачеше подир сержанта по празните коридори на Полицейското управление на Съфък Каунти. Единствените звуци, които се чуваха, бяха техните стъпки и сегиз-тогиз звън на телефони, които никой нямаше да вдигне. Джими беше млад и беше набрал опит в работата колкото да оцени грандиозността на своето невежество, но не го беше страх; неговият сержант беше с него, а пък от сержа по-добър нямаше. Сержът беше загубил крака си поради храброст, а не поради лоша преценка.

— Смешно нещо са това хората, знаеш ли? — жално рече Джими. — Искам да кажа, капитан Уитфийлд приема това много лично — като че това нещо са го сложили тука само заради него. Толкова бесен никога не съм го виждал.

Сержът подметна през рамо:

— Забеляза ли, че хич не се и опита сам да се справи с тая проклетия. Викна специалисти.

Почти не си усещаше крайниците.

Джими си намести бронезилетката като футболен съдия, който си търси тютюна за дъвчене, и се ухили.

— Е, това само доказва, че е по гявол от нас.

Наставникът му изсумтя.

— Синко, всички са по гяволи от нас. Ей на, стигнахме: пето шкафче. По телефона ни казаха, че била тук вътре.

— Кой е поел отговорността?

— На кой му пука?

— Как смяташ, има ли капан на вратата?

— Не се знае знае ли се — така че да приемем, че има. — Джими пусна тежката раница с оборудване и няколко минути двамата се мъчеха да се уверят, че на вратата *не* е заложен капан.

— Надявам се да са професионалисти — изсумтя сержът. — Профитата понякога много хитро ги слагат, но поне боравят със свястно оборудване. Ако е аматорска работа, кой да ти знае *какви* ще ги свърши, по дяволите? — А после, нали рангът си има привилегии, сержът прати Джими петнайсетина метра надолу по коридора, зад

ъгъла. Младият полицай зачака нервно и чу как сержът пробва дръжката на шкафчето.

— Заратустра по дантелени гащи! — чу го той да възкликва. Втурна се обратно и погледна вътре в петото шкафче.

— Какво, по дяволите, е това? — попита той. — Такива работи не сме ги учили.

— Веднъж съм виждал такова нещо — рече много тихо сержът. — Като бях войник. Според мен не е особено мощна — изобщо не може да се мери с оная, дето разчисти бараките в центъра на Нагасаки. Според днешните военни стандарти и за увеселителна бомбичка не става.

Джими огледа обекта.

— Искаш да кажеш, че това нещо е атомна бомба — рече той спокойно, нехайно, сякаш потвърждаваше колко е часът. И после кресна: — *Прилича ми на минипрахосмукачка, нейната мама!*

— Прилича, зер — сигурно няма и петнайсетина кила общо. Виж сега, военните могат да ти направят тонинка бомбичка, дето наистина прави голямо бум, ама я виж в к'во са я донесли — в някакво си сакче! Аматорска им работа.

Не беше мачизмът онова, което крепеше спокойствието на Джими — това тук надминаваше дори мачизма на разрушител. Но щом сержът не се тревожеше, и Джими не се тревожеше. По дяволите, та сержът сигурно можеше да обезвреди междуконтинентална балистична ракета в полет, ако се налагаше!

— Значи ако гръмне, няма да направи нищо, освен дето ще помете Ривърхед, а?

Сержът поклати глава.

— Аз да ти кажа, според мене даже и това няма да направи. Но тази тук сграда ще я гътне със сигурност. Вероятно и квартала. Това нещо тук е просто атомна бомба пони.

Предположението на сержа беше Евангелие за Джими.

— И с какво ще започнем?

— Ами... онова, дето цъка там, там сочи, че остават почти два часа още. Бая време си е това... Предполагам, че... — и сержът млъкна изведнъж изправи се и сякаш се заслуша в нещо.

Джими се усмихна: сержът беше правил така и преди на няколко пъти, когато си бяха имали работа с обикновени, но мъчни бомби — и

после обясняваше, че „се опитвал да надхитри тоя, дето я е измислил“ — така че, в края на краищата, всичко си беше наред. Сега всеки момент сержът щеше да... хукне да бяга нагам, откъдето бяха дошли, като последния копелдак...

— *Серж!* — провикна се Джими, но инстинктът му си го биваше — вече се беше задействал. И краката му си ги биваше. Освен това си ги имаше два: десет крачки — и вече дишаше във врата на сержа. Изведнъж сержът удари спирачки и се юрна обратно; Джими — не. Щом отвори външната врата, Джими чу отново бързите неравни стъпки на сержа зад гърба си. Щом видяха двамата тичащи мъже, капитан Уитфийлд и останалите ченгета, дето чакаха отвън, се пръснаха кой накъдето свари.

Сержът се юрна право към камиона на отряда за обезвреждане на бомби и скочи зад кормилото. В ръцете си държеше сак.

— *Серж!* По дяволите... хей, *серж!*

Сержант Ноа Гонсалес не му обърна никакво внимание, запали камиона и се изгуби бързо-бързо от поглед.

Ралф забеляза една привлекателна кучка, приближи се достатъчно, че да я подуши и изръмжа гърлено. Не му беше особено трудно да я отдели от глутницата, с която се движеше. Той знаеше, а те — не, че само след часове тя щеше да почне да диша тежко от мерак. Той я обърка и омагьоса със своя плътен глас с мек акцент и я поведе в мрака, далече от нейните приятели.

Саунд Бийч е сезонно шизофренична област на Лонг Айленд. За Ралф това си беше най-буквално навлизане в дивото. През лятото ваканционните бунгала са пълни с почти богаташи. През зимата районът е оскъдно населен с полузамразени колежанчета от близкия държавен университет — и с глутници подивели псета. Това са кучетата пазачи, които почти богаташите най-редовно зарязват в края на сезона. Добермани. Овчарки. Те се събират на глутници, нападат кошове за боклук, убиват и ядат домашните любимци на колежанчетата и обикновено местните ченгета ги отстрелват до крак чак към февруари-март. По общо правило когато вече са толкова гладни, че са готови да нападнат човек, те са твърде слаби, че да се справят — макар да съществуват и отделни изключения.

Ралф фон Бау Бау нито миришеше на домашно куче, нито се държеше като такова. По плътност, тон, акцент и увереност гласът му беше досущ като на Арнолд Шварценегер — сред дивите си братовчеди той се намираше в относителна безопасност. За пет години, откакто зимуваше на Лонг Айлънд, само два пъти го бяха принуждавали да се бие и беше надвил с лекота и двата пъти. Подивелите кучета бяха хитри, но пък Ралф беше разумен — и тъкмо там беше разликата.

Макар и мутант, Ралф си ги имаше и всички нормални нагони на всеки кучи син с буен нрав, но домашните любимки просто не му допадаха. Твърде кротки, твърде скучни. Всъщност той предпочиташе жени и напоследък бе установил интимни връзки с половин дузина дами, ама три от тях бяха заминали на почивка със съпрузите си на юг, две подготвяха годишните изпити на студентите си, а последната се канеше да предложи кандидатурата си за преизбиране. Ралф не си беше лягал с жена от няколко седмици, а по негово мнение следващото най-добро нещо след фина дама авантюристка беше дива кучка разбойничка. Те не бяха толкова изобретателни, но пък задоволяваха инстинктите му в по-голяма степен, а освен това забременяваха от него.

Сам си беше определил някои морални норми, които на един човек биха се сторили доста екзотични. Той винаги хранеше кучките — преди и след. При необходимост ги закриляше най-достойно. Ако тя забременееше, той се държеше почтено като всеки друг пес и много внимателно оглеждаше потомството за признаци, че е наследило неговата мутация — което досега не се беше случвало. Ако се родеше хиперинтелигентно кутре, той би положил всякакви усилия да му направят същата операция като на него за модифициране на гръкляна и после — да го научи да говори. Но вече почти бе загубил надежда.

Беше се опитал на няколко пъти да живее със своите партньорки, ама все не се получаваше: двамата никога нямаха достатъчно общи неща, които да ги свързват, пък и вечно му се сърдеха, че пише на машината с часове.

Но точно тази кучка го развълнува страшно силно по причини, твърде тънки и подсъзнателни, че да ги анализира. (За съжаление Фройд на кучешката психология все още не се е появил.) Нещо в козината по врата ѝ, нещо в походката ѝ, нещо в миризмата ѝ...

нямаше как да го определи. За него тя беше нова, озадачена от противоречието между онова, което ѝ казваха нейните очи и нос, и онова, което ѝ казваха нейните уши, а той намираще невинността ѝ за очарователна. Беше отзивчива, но не и робски покорна. Очите ѝ блестяха. Мирисът ѝ бе... пикантен.

Така че двамата се измъкнаха от глутницата и той я заведе на топло и на завет на едно познато му местенце. Там отвори консерва пикантна шунка — доста екстравагантен ухажорски подарък, но и едно от обидно малкото меса, които се намираха във формат голяма консерва. Изчака учтиво, докато тя омете мръвката. После полудуваха, погушкаха се и той я научи на някои неща от предварителната игра, които я смаяха. (Мастърс и Джонсън на кучешката физиология също още не са се появили, но когато се появят, Ралф фон Бау Бау ще присъства изключително сериозно в бележките им под линия.) Скоро след това и тя го научи на някои неща за задните положения в играта. Както вече казахме, Ралф беше от типа „чук-чук-чао“, но зовът на Джим и Пол Макдоналд за беда дойде тъкмо когато се намираха в едно такова, хм... приклекчено положение и нямаше друг начин, освен да я мъкне със себе си половината път до Кръчмата на Калахан...

Джо и Сюзън Мейзър бяха пратили жена си Сузи в кръчмата предварително — искаха да нанесат финалните щрихи на чилито, което имаха намерение да донесат за новогодишното празненство; призивът дойде тъкмо когато Джо разръчкваше въглените в печката. Той изтърва машата, двамата със Сюзън се втурнаха към колата и зарязаха вратичката на печката отворена. Щом изкара колата на шосето, Джо осъзна какво ще се случи най-вероятно, но нямаше време да предприема нищо. Зад него течението раздуха огъня и всмука цялата жега в комина, който отдавна не беше чистен. Тъй като Джо и Сюзън бяха оставили отворена и входната врата, и с къщата се случи горе-долу същото; призори целият имот на семейство Мейзър щеше да се състои от дрехите на гърба им и съдържанието на портмонетата им.

Горе-долу по същия начин Щайниц Ситния заряза реставрирания си с толкова любов „Тъндърбърд“ от 57-а вдигнат на крик и с една свалена гума край шосе 25 А и измина последните петдесетина метра на бегом; повече така и не видя колата. Когато зовът я стигна, лейди Сали Макгий тъкмо забавляваше един свой много стар и свиден

приятел: той нямаше намерение да остава в тази поза повече от петнайсет минути, но копринените върви бяха яки, а не можеше да стигне възлите. Пьотр заряза бутилката със закуската си на кухненската маса, а малко храни се развалят толкова бързо и толкова грозно като кръвта.

Бил Герити пък го улучиха тъкмо като се обличаше; това би притеснило всекиго, но за Бил Герити „полуоблечен“, когато се обличаше за купон, означаваше черни найлонови чорапи, пурпурен колан с жартиери, черни гащички и грим, нанасян в продължение на цял час (високи токчета — също, но ги хвърли още по средата на първата пресечка). За четирите километра, които трябваше да измине на бегом до кръчмата, той бе принуден да хоспитализира четирима млади здравеняци, объркали го с хомосексуалист, двама полицаи, правилно идентифицирали го като атрактивен нарушител на общественения ред и някакъв много настоятелен политик, който просто не щеше да му се дръпне от пътя.

Накратко, откликването на зова струва доста на мъжете и жените от Кръчмата на Калахан, макар и почти всички по това време да се готвеха да тръгват нататък. Но с гордост трябва да отбележим, че всички до един без никакво колебание платиха цената. Само след час кръчмата беше претъпкана докрай с всички минали и сегашни редовни клиенти, с всички хора, за които тази кръчма някога за известно време е била дом, и никой от нищичко не се оплака. Братя Макдоналд бяха изпратили след първоначалния си зов и кратко описание на положението; на пристигане всеки имаше доста добра представа какво точно става.

Джоузи Бауер пристигна първа, разбира се, защото това не ѝ отне буквално никакво време; тя се материализира пред бара, пое чашата ирландско уиски, която Калахан ѝ протегна, после я остави, измъкна пурата от устата му и го целуна силно.

— Потайно копеле такова — измърмори тя. — Изобщо не се и сещах. А трябваше да се досетя. Ти сигурно идваш *много* по-отдалече от моя екип.

— Не чак толкова, колкото сигурно си мислиш, миличко — отвърна ѝ той.

Тя се обърна към Мери и целуна и нея.

— Дръж се, сладур. Той ще се оправя.

Следващият, който пристигна, беше Ситния, който направи точно същото като Джоузи. Бих се хванал на бас, че Ситния не бе целувал мъж никога досега, но го направи без капка колебание и без никакви признаци на стеснение. И така си потече нататък. Всеки новопристигнал, както и вече присъстващите, получаваше чаша и целувка от Калахан и дъщеря му. Никой не отпи; всеки чакаше Майк да вдигне наздравецата. Всички до един се усмихвахме, и всички до един плачехме, и всички до един се докосвахме, и никой не казваше и думица, ако не броим сегиз-тогиз смънканото „здрости“ на стари приятели, които виждаш твърде рядко. Никой не напираше да каже нещо; никой не изпитваше нужда да приказва, без да казва нищо — достатъчно ни беше да бъдем заедно и да споделим онова, което предстоеше, каквото и да беше то. Видях приятели, които не бях виждал от години — Бен, Стан, Дон, Мери и Стивън, и двамата Джимовци, Големия Том, Сюзън, Бетси, Марк, Крис, Робърт и Джини, Хърб и Риша, Даяна, Джо и Гей, Джак, Вини, Джордж Железопътния, Тед, Горди, Дий Бога ми, Тони и Сюзън, Уенди, Боб, Кърби, Елинор, Чарли и Ивлин, и, разбира се, Дейвид — и докато тълпата растеше и кръчмата се пълнеше, на мен ми хрумна, че не бих могъл да искам по-добро време и място да умра. Нямахме такова място и на Земята, и отвъд нея, което да съм обичал толкова много, нито хора, които да съм обичал повече — не, не, дори не и жена ми и дъщеря ми, които бях убил преди десетилетие, като сам поправих спирачките по един наръчник — а Нова Година ми се струваше съвсем подходяща дата като за Деня на Страшния съд.

След малко повече от половин час, изпълнен със смънкани поздрави, многобройни прегръдки и повсеместно топло щастие, Пол Макдоналд се обърна към Калахан:

— Добре, Майк. Всички, които биха дошли навреме, вече са тук.

Падна пълна тишина, изпълнена с буйно отчаяние. Съблекалнята преди решителния мач. Зад кулисите в очакване светлините в залата да угаснат. Бойният хеликоптер, когато площадката за кацане се появи в далечината.

По-готови не можехме да бъдем. Калахан кимна бавно.

— Време е — избоботи той, стъпка пурата си и запали нова.

— Всичко опира до Времето. — Наля си „Бушмил“ и бавно излезе иззад бара. — Нали така?

Стърготините скърцаха под ботушите му. Еди Бързака стана от пианото и подхвърли няколко сухи брезови клонки в огъня; щом кората се подпали, те изпращяха и онзи прекрасен, остър и сладък мирис на горяща бреза се присъедини към симфонията от приятни аромати, изпълнили въздуха. Калахан застана на тебеширената черта срещу пращящото огнище. Сълзите не ми пречеха — те се стичаха твърде бързо и не успяваха да замъглят очите ми. Той вдигна чаша, и всички ние направихме същото. Ярките светлини се пречупиха във всичкото това стъкло и цялото помещение засия като огромен кристал.

— За човечеството — произнесе отчетливо Калахан със скърцащия си баритон. — Бог да ни е на помощ, на всички нас.

— Той изпи уискито на една дълга, бавна глътка, примлясна с устни и запокити чашата в камината.

— *За човечеството* — откликнахме в хор, а това бе началото на най-силния артилерийски обстрел от чаши в историята на кръчмата.

А когато врявата и виковете утихнаха и дори и последното стъкълце се търколи на лобното си място, започнахме да изграждаме нещо.

Разбира се, аз го възприемам от музикална гледна точка: онова, което изградихме, беше нещо като огромен симфоничен оркестър. Само дето освен обичайното въоръжение на пълен оркестър то включваше и саксофони, електрически китари, тенекиени флейти, табли, тимпани, синтезатори „Ямаха“, стоманени барабани, вокодери, казута, бебешки дрънкалки, електрическият горгъл на Зал Яновски и големия джубокс от „Близки срещи“, всяко средство, измислено някога от някоя раса да свири на него, както и някои все още неизмислени... И цялото това нещо се преплете в огромен гоблен от звукови и тонови текстури, който не можеш да опишеш и не можеш да си представиш дори; самият аз със сигурност преди тази вечер не бях си представял нищо подобно — и нищо, по-първично удовлетворяващо онова, което будистът сигурно би нарекъл „третото ухо“.

Представете си, че сте събрали такъв свръхоркестър в една стая. Първо се чува какофония, докато всички музиканти си настройват инструментите и загреват — няма инструмент или група, който да надделява за повече от няколко секунди. После се издига един висок,

истински глас, задържа на 440 херца „ла“ и постепенно всеки се настройва спрямо него; няколко секунди всички свирят една и съща нота, като едно гигантско „ОМ“. После този звук отново се разпада и всеки музикант започва да свири гами и упражнения за загряване. Представете си след това, че (привидно по чиста случайност) цялата тази огромна сбирщина от инструменти случайно се препъне в един-единствен изумителен акорд, случайна звукова постройка с ужасяваща красота, акорд, толкова сложен, че и най-начетеният музикант не би могъл да го назове и в същото време толкова първичен, че всеки си мисли, че винаги го е знаел в сърцето си. Той се задържа, набъбва, трепва за миг, когато ударите утихнат, дробовете се изпразнят от въздух, лъковете стигнат предела си, а после се завръща и укрепва, и изпълва стаята така, че тя ще избухне, а всеки музикант си мисли: „Продължавай да свириш, да, опитай се да забележиш и да запомниш нотата, която свириш, но, за Бога, продължавай да свириш. Ако загубим това, може никога повече да не го намерим, а ако стане така, май ще трябва да умра...“

Такова беше нещото, което изградихме. То не притежаваше звук — не повече, отколкото вещество, но увисна невидимо във въздуха около нас, анихилира пространството помежду ни, а за мен музиката е точно това. 440-херцовото „ла“, към което всички се настроихме, беше гласът, същността, природата на Майк Калахан, която братя Макдоналд отразяваха и усилваха. Но нито той, нито те ни бяха довели до този „акорд“ — него го открихме сами. Не след дълго той се промени от нещо толкова статично, каквото предполага думата „акорд“, в нещо динамично, сякаш отделните музиканти, вече уверени, че акордът няма да се загуби, започнаха да импровизират около него, да го обличат в трели и арпеджо, откъслеци от мелодии и ритмични акценти; той се превърна от хубав звук в истинска музика, макар никое човешко ухо да не би могло да анализира музика като тази. Беше безвременна като рага и трескава като бибоп; суингираше като Карл Пъркинс и мъркаше като Бети Картър; беше проста като Бах и сложна като Рей Чарлс; беше хот и куул, и шашава и нормална, и пищна, и пестелива — знам, че никоя музика не би могла да бъде всичкото това наведнъж, но тази беше. Подсъзнателно чувах лорд Бъкли, Бог да го прости, как приказва: „Господа и дами, шъ ви сбъркам: мой’ да сте чували сума ти джем-сешъни, мой’ да сте чували как шеметно свирят

тия от Ню Орлийнс, мой' да сте чували Чикаго стил, мой' всякакъв джаз да сте чували, и най-шашавия, и най-щуравия, мой' сякак да сте се пошашавявали от музика, ама вие, жребци и коне и котаци и котенца, *такъв сешън никога не сте чували — как само СВИРИХА тия пичове!*“

На другите присъстващи то изобщо не напомняше на музика. Щайниц Ситния е скулптор; на него му се видя все едно всичките дялкаме едновременно величествен блок карарски мрамор и за миг извайваме от него свършена, напълно завършена статуя, която в мига на сътворението си прохода и проговаря. Сюзи Мейзър е хореограф на модерен балет; на нея й се стори, че измисляме заедно танц при нулева гравитация. На Макгонигъл Разреденото пък, да ви кажа, който питаеше извратен интерес към ентомологията от 7 февруари 1964-а насам, му се бе сторило, че това нещо, каквото и да беше то, прилича на снимките, които беше виждал на паяжини, изтъкани от паяците в състояние на свободно падане в „Скайлаб“.

Док Уебстър видя всички ни като неврони, които се учат да работят заедно и оформят „... абе, не мозък, дори не и малък мозък — но ганглий, Боже мили!“

Том Хауптман, бившият свещеник, възприемаше изграденото от нас като свършена молитва, харесала се на Господ — суров критик, що се отнася до молитвите.

Не сме си сравнявали бележките после. Още тогава го разбрах и всеки го знаеше и разбираше моята аналогия — също както и аз разбирах техните. Това, че аз го възприемам като музика, не го превръщаше в музика и за Еди Бързака: на дребничкия пианист му се струваше, че нагласяме и изпълняваме стократен билиарден удар в ултрабавно движение и незабавен отклик като водопад. Разбира се, той оцени това, че аз го оценявам като музика — но не повече от Том Хауптман, който е напълно глух за нотите (или поне дотогава беше). Може би най-проницателната аналогия беше тази на Джо, Сюзън и Сузи Мейзър, които ни видяха да градим групов брак, сроден на тяхната собствена триада.

Или може би — на Ноа Гонсалес, който си представи как конструираме кобалтова бомба изцяло по интуиция.

Всичко това се случи на повърхността на ума ни, на предния фронт на обединеното ни съзнание. Заедно с това всички ние

едновременно се сближавахме един с друг, опознавахме се дори още по-издълбоко, отколкото досега, споделяхме си и се обичахме. Например Том откриваше музиката за първи път в живота си — и откриваше, че повече или по-малко е тъкмо онова, което си бе представял, че е. Ние тримата с Разреденото и Док проумявахме някои много интересни неща, които бяха в основата на нашето дългогодишно съперничество в остроумията. Томи Янсен за пръв път разбираше защо хетеросексуалният Бил Герити обича да се пременява в женски дрехи. Том Хауптман се учеше от Джоузи Бауер на разни неща за еротизма, които само преди час биха го накарали да се оцъкли, а тя научаваше от него също толкова притеснителни неща за целомъдрието. Всички ние се учехме от семейство Калахан — мъжът, жената и дъщерята — на разни неща, които тук не мога да изложа. Не че не разполагате със съответните думи. Не разполагате с понятия, към които да ги прикрепите.

Ние в Кръчмата на Калахан сме свикнали да споделяме, да вдигаме бариерите, да се отваряме един пред друг и един за друг. Толкова често обявяваната политика на Калахан — опитите за неудобни въпроси да бъдат обезсърчавани по най-груб начин, винаги е била театро, обичай, почитан повече чрез престъпването му, отколкото чрез спазването му, забрана, която, както проумявахме сега, е била измислена, за да се научим как да я заобикаляме — по дяволите, та Веселите чарлита направо ѝ бяха видели сметката. Да не споменаваме за братя Макдоналд. Или пък за самия Калахан, който само като те погледне с тия негови искрящи очи, и ти изкопчва всички тайни. Мислехме си, че вече знаем какво е всички да сме едно; от толкова години вече се учехме да споделяме помежду си.

Това сега обаче беше нещо повече. По-дълбоко, по-силно, по-добро. Значителна част от хората аз не познавах добре или пък изобщо не познавах — бивши редовни клиенти отпреди моето време, които бяха все още живи и здрави и бяха чули зова, както и Уолтър, провалилият се самоубиец. Докато бяхме посветили основната част от индивидуалното и колективното си внимание на онова, което градяхме, станахме кръвни братя и сестри, без да си губим времето с думи.

Думи. Интересно, никой от нас не възприе изграденото от нас нещо като словесна постройка. Това си беше чисто разпознаване на модели — образи, гещалти, чувствени впечатления и емоционални

ритми, неспирна каскада от данни, която достигаше дори подгласовото ниво в разпръснатата, фрагментарна форма, като словесни сачми:

(топло!/и тя като умря, аз/Отче наш.../веселба, Божичко!/ люлей ги, бейби/прекрасна си/благодаря/ и ти си прекрасен/ прекрасно е/ винаги съм искал да ви кажа, че аз/ направи го пак/ нали?/никога не съм си мислел, че може да е/пулсиране/сега спокойно/откъде ли го помня това бър/ бързо!/ и ти направи същото, което и моят/вземи го!/ силно!/помниш ли как помниш ли как помниш ли как помниш ли как/повече сопрани, губим височините/и те!/е!/ ехе!/височините не изпускай!/пус-
кай!/ай!/ай-ай!/аз!/те!/аз те/ОБИЧАМ/mmm!/мляс!/ иии.../и АЗ!/и вас!/Уав?/аха!/Ха!/ха-ха, хе-хе!/Ехе!/Охо!/ Ухо!/О!)

Това продължи цяла вечност, цели секунди, повтаряше се, променяше се и се изграждаше като серия хоруси в джаза, без никой от нас да изкаже някакво свързано изречение с думи. И все пак, когато дойде време да говорим, открихме, че можем — макар и да бяхме едно, ние бяхме запазили отделните си гласове и отделните личности, на които те принадлежаха.

Не, оградете „говорим“ и „гласове“ с кавички. Ако в кръчмата имаше непознат, той нямаше нито да чуе, нито да види, нито да почувства нищо. За него щяхме да сме просто една тайфа шантави откачалки, скупчили се около някакъв си там хъркащ баскетболист, които се усмихват малоумно, ей така, без нищо, в пълно мълчание...

— Добре, дами и господа — заговори вътре в черепа ми ясният, силен глас на Калахан, — давайте да почваме шоуто. Трябва ни план. Имате думата.

— Планът е само един, друг няма — обадох се аз. — Удряме на хлебарките една шайба и ги каним на по бира.

— Тука? — джафнаха две-три съзнания.

— Че къде другаде. Ужасно ни липсват данни и ако не събудим Фин, единственият ни друг източник са самите хлебарки.

(Тъкмо тогава се случи едно смешно нещичко, изцяло под повърхността, което продължи само миг. Доста ме е срам от него, но то е показателно за това какво ставаше из цялата кръчма, и затова ще ви го кажа. Оная първобитна маймуна, вкопчила се в мозъчните ми напъни, все още искаше Мери Калахан, все още възприемаше Фин като съперник; още по-зле, успял съперник; и още по-зле, превъзхождащ я съперник. Тоя маймун ме чу как спокойно се опитвам да се справя с проблем, който бе накарал Фин да изпадне в кататония от страх... и се ухили, като разкри зъби, каквито маймуните имат само по кориците на книгите за Тарзан на „Фразета“. Само за миг маймунът се почувства доволен... аз се почувствах доволен. За някакви си пикосекунда-две маймунът си измисли най-различни развръзки, в които оцеляваха всички освен Фин, а аз — само този път, о, Господи! — се събирах с моето момиче.

А после видях как Мери гледа Фин, грабнах сопата и пребих тоя маймун до смърт. Може би Фин бе парализиран от страх не защото беше по-голям страхливец от мен, а защото знаеше повече неща за положението, в което се намирахме. Или пък го бяха сполетели по-строги наказания от мен. Самодоволството ми се градеше на моето его, смелостта ми — на моето невежество.

А ето защо ви го споменавам: в Кръчмата на Калахан томаховката на войната не се изравяше — никога не бяха я изравяли за дълго. Но сега дори и заровените томаховки бяха започнали да се разлагат в земята, да гният и да изчезват. Аз винаги щях да искам Мери, но най-доброто, на което можех някога да се надявам, беше да ѝ помогна да получи онова, което тя иска. Май започвах да се уча как да живея с това. Подобни минибогоявления се случваха из цялата кръчма.)

— Но защо ще ни предоставят *каквито и да било* данни? — попита Мери. — С какво ще ги натиснем?

— Ние разполагаме с данни, които *те* искат.

— Така ли?

— Заключени между ушите на Фин, убедена съм. Не знам какво точно знае той; очевидно и сам той не знае. Но тия буболечки се мъкнат Господ знае откъде, за да ги научат. Те са раса от страхливци — не ходят лично по местата, откъдето разузнавачите им не са пратили доклад, без да имат някаква силна мотивация; тъкмо затова Фин

толкова се е ошашавил. Е, не може ние да сме им толкова интересни, те надали ни различават от жабуняка — така че *трябва* да е Фин. Нещо в неговата памет си струва риска. Може пък да се разберем.

— Не бих се обзаложил — обади се Разреденото.

— Макгонигъл, ще ти се наложи. Веднага при това.

— Джейк е прав — рече Калахан. — Освен ако някой тук не знае как да обезвреди една камара невидими спътници и да убеди НОРАД да заеме позиция на Дефкон едно до половин час, особен избор нямаме. — Той се намръщи. Мръщенето по телепатия се усеща като сърбеж. — И още нещо. Трябва да повикаме хлебарките *веднага* и да ги накараме да дойдат от Марс право тука по възможно най-тихия начин. Ако се домъкнат и почнат да оглеждат цялата планета, НОРАД *ще* ги забележи — и ще открие, че междуконтиненталните им ракети вече не бачкат.

— Е, и? — обади се неколцина.

— Да предположим, че някак си успеем да разрешим положението с хлебарките — но междувременно обединените вождове открият, че всичките им бойни глави нищо не струват. Съветските — също. Нестабилно положение. И така СССР доминира в Европа, Фин беше прав: този план върши работа само ако играчите не подозират за него. Твърде късно е да се отказваме, така че ще се наложи да караме нататък. Това означава, че ние тук, дето сме в тази кръчма, трябва да защитим планетата Земя.

Това предизвика толкова рязък отклик, че той се изля в онова, което изграждахме с останалите деветдесет процента от съзнанието си. През звуковия гоблен премина лека дисонантна вълна, сякаш в нотите имаше печатна грешка. А после усетихме присъствието на лейди Сали Макгий — топъл, компетентен, вдъхващ увереност и спокоен глас вътре в главите ни.

— По-ведро, милички! Това тук е купон — събрали сме се да посрещаме Нова година! Излиза, че за да успеем, трябва да посвършим малко работа за разнообразие, но няма никакви причини да не се забавляваме, нали така? Че това може да бъде забавно! Според мен е добра идеята тия, които нямат конкретни полезни предложения, да млъкнат, по дяволите!

Еди Бързака се обади сред пълната тишина:

— Първо тря'а дъ скрием Фин.

Даже и Калахан примига на парцали.

— Да скрием Фин?

— Той ни е единствената карта — тъй че дайте да я пъхнем в ръкава си. И после ги разиграваме.

Видях наум (поради което всички го видяха) малка карикатура, както си е с думичките в балончета, рамките, напречните щрихи и изобщо — комична карикатура на хлебарка в скафандър, която говори на Калахан:

— *Къде е Тксффу Мпйфс?*

— Тоя никога не съм го чувал.

— *Изключително мощен и опасен разузнавач; щеше храбро да се бие.*

— Съжалявам, не съм го виждал.

— *Тогавя как така ме знаеш кой съм?*

— О, навремето проучвах низшите форми на живот...

Наистина съвсем определено това ми изглеждаше възможна маневра.

— Еди, ти си гений — рекох. — Има обаче една пречка. Джим, Пол — можете ли да лъжете по телепатия?

Те като че се притесниха.

— Тебе можем да излъжем — имаме повече години опит. Да излъжем ум, също толкова трениран и опитен като нашия — възможно е. Ще бъде все едно че играем четирийсет и две партии шах едновременно — толкова много неща трябва да се следят при телепатичната лъжа. Да излъжем извънземно, което никога досега не се е докосвало до човешкия ум... — Те се спогледаха за миг — ... нищо работа.

— Може би — обади се Томи Янсен — трябва да кажем на хлебарките, че сме забелязали Фин, като се е приближавал, и сме го унищожили — тъй де, ще им изглеждаме по-могъщи.

Калахан поклати глава.

— Бъркаш, синко. Това ще ни направи равни с хлебарките. Ние ги превъзхождаме — ние дори не сме забелязали Фин. Някаква си там нищо и никаква автоматична системичка го е ликвидирала, а ние не сме обърнали и грам внимание; на междузвездната инвазия вестниците не са посветили ред дори. — Той се ухили. — Да, според мене можем да им го пробутаме — поне за няколко минути време. Можем просто

да ги изкараме достатъчно от равновесие, че да разберем онова, което ни трябва.

Док Уебстър предложи от името на всички ни:

— Ти си нашият говорител, Майк.

Майк продължи да се усмихва и зацитуира лорд Бъкли:

— „Ами ако не съм, ’начи съм един такъв голям дебел дънер, препречил на зверски стръмния склон пътя, дето води натам.“ Добре, докато измисля как да ги прецакаме, вие, момчета, вземете скрийте някъде Фин.

Лесно ви се струва, а? Искам да кажа, в сравнение с това да се опитваш да нахвърляш стратегия за надхитряне на извънземни чудовища, да скриеш някого си там, ще ви се види проста работа. Някого си там, дето е двуметров и тежи горе-долу колкото „Харли-Дейвидсън“...

Най-доброто, което ни мина през ум, беше да го сложим да легне на пода зад бара, но хлебарките като нищо можеха да прогорят покрива и да влязат през него, а освен това Фин хъркаше. С всичка сила.

И тогава случайно се сетих на какво винаги ми е напомняла физиката на Фин. Беше мразовита януарска нощ; имахме колкото си искаш палта. Онова, което ни помогна още повече, беше, че ризата му беше с два закопчани джоба отпред: като закачихме палта и на тях, те стигаха до пода. След като свършихме, приглушеното хъркане едвам се чуваше — все едно някъде в съседната стая бръмчи хладилник, чийто компресор издиша.

— Откъде да знаем дали хлебарките могат да чуят повикване по телепатия? — попита тревожно Док Уебстър.

— Ще го чуят — увериха го Джим и Пол. — Те не са телепати повече от вас, но ще го чуят, също както го чухте и вие. Взехме им адрес-кода от Фин, преди да отнесе плувката.

— Сигурни ли сте, че можете да се свържете с тях? Разбрах, че обхватът ви все още си е доста ограничен...

— Това беше преди години, Док. А и сега разполагаме с два пъти повече съзнания, които да ни помогнат да излъчим сигнала. Ние сме в... въъ... границите на хлебарките.

Док ги изгледа сърдито и рече:

— Очевидно не разбирате тежестта на положението.

Телепатията си има и недостатъци. Повечето от нас не биха разбрали чак толкова езотерични каламбури.

— Добре — рече Мери. — Вече трябва да са приключили с Марс и да изчисляват орбитата си за Земята. Как ще действаме?

— Цялата работа се разделя на три части — отвърна баща ѝ. — Послание, фиксиране на целта и доставяне. Ние с Джим и Пол ще приказваме. Мери, вие с Джоузи, Джо и Бен чаткате от планетарна балистика; значи, вие насочвате лъча — ти командваш, миличка, ти единствена от нас си напускала Земята. Джейк, ти и останалата тайфа бутате посланието към целта му — като миналия път, когато се запознахме с Джим, сецаш ли се? Въпроси има ли?

Нямаше.

— Добре, давайте тогава.

Нашата музика се разрасна, заизгражда, започна да набъбва, да набира енергия от безименни места и да се разпростира във всички посоки, закипя в могъщо кресчендо, започна да тупти, да пулсира, да пращи от съдържана мощ. И в същото време картината пред очите ми се разми. Реалността се разми. Макар и да беше физически невъзможно, изведнъж като че всички се докосвахме едновременно. Веднъж присъствах на оргия и се разочаровах — ето това беше каквото исках да бъде. Чувствах се попаднал в онова, което шейсетте се опитаха да бъдат и не успяха, в детската си представа за католическия Рай. Беше като да се любиш с Бога.

Последния път, когато участвах в подобно нещо, като помагахме на Джим Макдоналд да намери и да се свърже със своя изгубен, измъчен, ужасен брат Пол, беше приятно, но далеч не беше такъв екстаз. В онзи случай всичките си представяхме, че сме застанали зад въображаем камион, заседнал във въображаема канавка, и бяхме напънали мишци и гърбини да помогнем да го избутаме. Сега камион нямаше, а онова, което бе на мястото му, каквото и да беше то, не беше заседнало — но и сега по някакъв начин се *напрегнахме*, също както тогава, и вложихме всичките си сили в един могъщ, конвулсивен тласък.

Опитахме се да се крием. Някога да сте вдигали нещо много тежко пред непознат, когато искате да впечатлите — и не просто да

вдигнете смазващата тежест, ами и да изглежда, все едно е нищо работа? По съвсем същия начин ние фигуративно си поехме въздух, оформихме мощен ВИК — а после се опитахме да го препредадем със спокоен, небрежен тон, сякаш можем да крещим и много по-силно, стига да поискаме.

— **Този период от време (*) е една секунда** — изревахме ние спокойно. — **Имате трийсет от тях, за да се пазарите за живота си.**

В мига, в който установихме контакт, разбрахме колко неубедителен е нашият блъф.

Господарят беше само един. Тогава дори не подозирахме колко ни улеснява това. Телепатичният аспект на съществуването в по-голямата си част беше непреводим, но бихте могли да си представите проявата му като гигантска акула, която плува из космоса, подвижен апетит, огромна, бърза, ужасна машина за изяждане, поставила си за цел превръщането на всичко във вселената, годно за ядене, в акулски лайна. Също като акулата, то беше неумолимо, безмилостно, недостижимо. Но онова, което го правеше много по-ужасно от всяка акула, беше, че беше високоинтелигентно и много учено.

Това почти нищо не ви казва за него. Това нещо беше извънземно — нищо на Тера не е толкова старо, студено или смъртоносно колкото него. Ако бях сам, щях да се прекърша като вейка и да го умолявам да ме убие бързо. Но с мен беше Майк Калахан, широко разкрячен, пъхнал палци в престилката, с предизвикателно издадена челюст... виждах го през клепачите си...

То сигурно бе срещало и преди телепатични раси; менталният контакт не го стресна. „Гласът“ му, когато отговори, не беше по-силен от нашия, но наистина предаваше на най-ниска мощност — беше много по-мощен от обединения ни глас. Само че то не го знаеше, и успяхме да го праметнем!

— **КОИ СТЕ ВИЕ, ЧЕ ЕДИН ГОСПОДАР ДА СЕ ПАЗАРИ С ВАС ЗА ЖИВОТА СИ?**

— ... **двайсет и девет...** — отброи Калахан за всички нас.

— **КАЖЕТЕ КАКВА ЦЕНА ИСКАТЕ.**

— **Първо: пълно и откровено излагане на твоята цел и намерения тук. Второ: да обещаеш да не притесниш нито едно**

разумно същество в тази система. Трето: незабавно да си заминеш. Четвърто: да обещаеш никога да не се връщаш, без да са те повикали.

Нищо от това не бе изказано на английски. Това ще рече, то излизаше от ума на Калахан на английски, но преминаваше през ума на Джим и Пол, които знаеха езика на господарите, колкото го знаеше Фин, и като го чувахме през техните уши, го разбирахме независимо от всякаква граматика и речник. Английският превод изобщо не е в състояние да предаде чудовищното нахалство на блъфа, който им пробутваше Майк.

— НИТО ЕДИН ГОСПОДАР НИКОГА НЕ Е БИЛ „ПОВИКВАН“. ОТИВАМ, КЪДЕТО СИ ПОИСКАМ, И ПРИТЕСНЯВАМ ВСЕКИ, КОЙТО МЕ ВИДИ. КАКВО...

— **Продължавам броенето. Двайсет и осем...** — прекъсна го Майк, а прекъсването по телепатия според мен е много по-грубо от всяко друго.

Опитах се да си представя ситуацията от гледна точка на съществото. Човеците бяха достатъчно напреднали като раса, за да могат да закачат телепатична табела: „Не влизай! Частна собственост!“ Изглежда, че никак не се впечатляваха от силата и могъществото му — и все пак се ограничаваха с една-единствена планета, или една-единствена звездна система, а единствената техника, която се виждаше, изглеждаше примитивна. Тези или бяха самоубийствено храбри — или криеха нещо в ръкава си. Господарите бяха, както ни беше казал Фин, безмилостно логични: най-безопасният ход за него беше да ни играе по свирката до момента, когато с положителност реши, че блъфираме, и *тогава* да ни спихне планетата, без да остави свидетели на своето унижение.

Но му беше страшно *неприятно* да признае за равна всяка друга форма на живот освен господарите дори и като тактика за преговори. Майк беше стигнал чак до дваайсет и пет, а сърцето ми се беше изкачило три четвърти нагоре по хранопровода, когато онова каза:

— СЪГЛАСЕН СЪМ ДА ВИ СЪОБЩЯ ЦЕЛТА СИ ТУК. ВСЛЕДСТВИЕ НА ТОВА МОЖЕМ ЗАЕДНО ДА РЕШИМ ДАЛИ НЕЙНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ БИ ПРИТЕСНИЛО МЕСТНИТЕ РАЗУМНИ СЪЩЕСТВА И ДА ОПРЕДЕЛИМ ВЕРОЯТНОТО ВРЕМЕ НА ЗАМИНАВАНЕТО МИ.

— **Казвай. И по-живо!**

— **ТЪРСЯ ЕДИН МОЙ ИЗЧЕЗНАЛ РОБ. БЕШЕ ИЗПРАТЕН НА РАЗУЗНАВАНЕ В ТАЗИ СИСТЕМА И НЕ ДОКЛАДВА. ТЪРСЯ НЕГО ИЛИ НЕГОВИТЕ ОСТАНКИ. СЛЕД КАТО ГО НАМЕРЯ, НЯМАМ ИНТЕРЕС ДА ОСТАВАМ ИЛИ ДА СЕ ВРЪЩАМ ТУК.**

— **Сбогом тогава. Нито твойт роб, нито останките му са тук.**

Доста сполучливо можете да преведете отговора на господаря като: „**МАМ-АМ-АМКА МУ!**“ Леко повиши „глас“ — започваше да се ядосва.

Ние продължихме със същия тон:

— **... двайсет и четири...**

Като бях малък, в училище винаги сядах най-отзад. Ако много ми доскучаеше, правех „бавно стапяне“. Започвате да избутвате чина си назад и надясно толкова бавно, че да не се забелязва — около двайсет сантиметра на минута, към задната врата и навън в коридора. Ако го направите достатъчно бавно, учителят така и не забелязва, че си излизате. По подобен начин Пол Макдоналд започна да се отдръпва от изграденото от нас в Кръчмата на Калахан, без да обявява оттеглянето си. Това, че телепатичният аспект на брат му беше почти идентичен с неговия, му помогна. Според мен никой друг не забеляза — може би никога не бяха си играли на „бавно стапяне“, — а аз скрих прозрението си от общото съзнание, напрегнах се докрай и сам изобщо да не мисля за това. Докато ние говорехме пред разума на извънземния, Пол му се промъкваше изотзад...

— **РОБЪТ МИ БЕШЕ ДОБРЕ ЗАЩИТЕН — говореше то. — МОГА ДА ВИ ПОВЯРВАМ, ЧЕ СТЕ ГО НАДВИЛИ, НО АКО Е ТАКА, ТО СЪБИТИЕТО ЩЕШЕ ДА СЕ ПОМНИ.**

— **За такива като вас — може би — съгласи се Калахан. — Нашата автоматична защита се справя добре и не се нуждае от вниманието ни.**

— **ТОГАВА ЗАЩО ГОВОРИТЕ С МЕН?**

— **Забавляваме си любопитството. Съзнанието ти е изключително грозно.**

Странна работа, но онова не се обиди. Всяко същество, с което то се беше срещало във вековете, откакто съществуваше, се бе

страхувало от него; но на пряка обида то не знаеше как да отговори. Ала *наистина* се ядоса още повече — защото му губехме времето.

— **ДОРИ И ДА СТЕ УНИЩОЖИЛИ РОБА, ЩЕШЕ ДА ОСТАНЕ ЕДИН КОМПОНЕНТ, НЕУНИЩОЖИМ ЗА ВСЯКА ИЗВЕСТНА СИЛА. ТОЙ ЩЕШЕ ДА СЕ НАМИРА ТУК...** — То ни изпрати триизмерна рентгенова снимка на главата на Фин; под и зад дясното му ухо, между черепа и мозъка, съвсем ясно се виждаше малко възелче, прилично на топче за игра. — **ТОВА Е ФАЙЛ С ДАННИ, СЪДЪРЖАЩ ВСИЧКО, ВИДЯНО ОТ РОБА ОТ ПОСЛЕДНОТО МУ ДОЕНЕ НАСАМ. ИЗИСКВАМ ГО НЕЗАБАВНО.**

— Почваш да ставаш скучен — обади се Калахан. — **Броенето възобновено...**

— **ЩЕ ВИ ПРЪСНА ЗВЕЗДАТА НА ПАРЧЕНЦА!**

Калахан не отговори. Направи жест — сякаш си прерязва гърлото — и прекъснахме връзката.

Бърборене не последва. Оставаше ни по-малко от половин минута броене да блъфираме.

— Пол, какво измъкна? — сопна се Калахан й аз чак сега се усетих, че Пол Макдоналд е отново сред нас не само телепатично, но и физически. Той като че се „сливаше“ с аспекта на Джим като ехо и точно затова за него беше възможно да се измъкне с „бавно стапяне“.

Той напрегна конвулсивно мисъл и направи нещо като прочистване на файл — изпрати информацията накуп, вместо частица по частица, наведнъж на всички нас. Само след секунда узнахме всичко, което беше научил. За да го схванем, ни бяха нужни още няколко секунди.

Налага се да ви го изложя фигуративно. Голяма част от това просто не може да се изкаже с думи; още по-зле, когато се опитвам да преведа спомените си, те стават безплътни. Пол се беше промъкнал през едно неохранявано задно прозорче в съзнанието на съществото, докато ние го занимавахме на входната врата. Беше се разхождал из най-прашасалите задни файлове на огромен склад памет цели няколко секунди, докато се научи как да разбира оперативния език, системата за намиране на файлове, командите за обработка на информацията — и беше разузнавал, като се спотайваше. Не беше получил всичко, на което се надяваше — секундите му бяха изтекли преди това, но Пол беше печен професионалист, що се отнася до ходенето на пръсти из

човешките умове, и беше успял да извлече от този извънземен ум повече, отколкото вярвах, че е възможно.

По-голямата част от онова, което беше научил, беше неразбираемо, нямаше връзка със случая или не ни вършеше работа по други причини. Да вземем един основен пример — името на това същество беше напълно непреводимо. Вече не можехме да го наричаме наум хлебарка, а също като Мери отказвахме да го наричаме господар. И стигнахме до мигновен групов консенсус как да го наричаме: Звяра (и се надявахме, че сме му схванали номера. Или числото, както предпочитате.)

Звяра беше извратен. Не искайте от мен да ви описвам що за извратеняк беше, или какво означаваше за неговата раса „нормално“. Не ми се мисли и за двете. Моля ви, просто ми повярвайте на думата — според собствените си разбирания той беше отвратителен. И *не* го беше срам от себе си. Срамът е вид самоомраза, а нито един господар не е способен да се мрази — или да се обича. Но наистина страшно му се искаше да не бъде такъв, какъвто беше, а това е най-близкото до срама нещо, което може да изпита подобно същество. (Недостатъчно близко според мен.)

Неговата първерзност бе станала известна на вида му неотдавна. Обществен гаф от космически мащаб: той бе отхвърлен, сега и завинаги, изменник, който трябваше да бъде убит на място. Робите му бяха препрограмирани и прикрепени към други. Той беше сам. За същество от неговата раса тази участ бе просто непоносима. Господарите не могат да живеят като отшелници. Странно, защото те не са стадна раса, в най-добрия случай. Те нямат нужда от взаимно *внимание*, както хората, но определено им е нужно взаимното *уважение*. Звяра имаше точно две психологически приемливи възможности: да се самоубие или да обяви война на цялата си раса.

За милиард и нещо години писмена история на господарите съвсем малко от съвсем малкото отхвърлени бяха избрали последната алтернатива и имената им се бяха превърнали в метафорични символи на самото зло. Но Звяра беше извратен съвсем *наистина*.

Освен това беше и логически извратен. Никаква известна му сила или комбинация от сили не би могла да заплаши сериозно расата му. Но не беше (тъй като беше извратен, Звяра бе подготвен да го признае пред себе си) съвсем вярно, че господарите знаят *всичко*.

Например случваше се веднъж на много дълго време (дори и според разбиранията на господарите) някой роб разузнавач да не докладва. Разузнавачите бяха толкова тежковъоръжени и защитени, че беше трудно да си представиш нещо, способно да унищожи разузнавача, преди да е успял да си изпрати доклада. (На нито един господар във вселената не бе разрешено да бъде толкова тежковъоръжен, колкото типичният разузнавач, тъй като за разлика от робите един господар можеше да се накара да насочи оръжие към друг господар. Знам, че това от човешка гледна точка няма никакъв смисъл. Твърде малко неща, отнасящи се до господарите, имат.) Самоволно отлъчил се разузнавач означаваше или че някой го е унищожил — някой, който вероятно би могъл да бъде използван, или че разузнавачът (да не повярваш!) се беше повредил по някакъв начин, в който случай можеше да се спаси неговото въоръжение.

Рискът бе ужасен. Господарите не са толкова защитени, колкото разузнавачите.

Беше си лудост, Звяра го знаеше, но беше хем извратен, хем обречен. Отчаян и побеснял, той бе проследил дирята на Тксффу Мпйфс през огромните празни пространства до мястото, където бе известен като Мики Фин, с надеждата да намери някакво ужасяващо оръжие, което да използва, за да си отмъсти. И бе намерил... една тайфа от тия, дето висят по кръчмите, някой и друг пътешественик във времето, двама психиатри телепати и едно говорещо куче. Кръчмата на Калахан в навечерието на Нова година.

— Добре — обади се Калахан в главите ни, щом приключихме с асимилирането на взрива от предимно непотребни данни, в който влизаха и тия. — Подведохме го точно както искахме. В часа X минус 10 секунди ще му кажем, че сме променили решението си и в крайна сметка няма да го убием. Да убиваш е крайно отвратително. Няма да му обръщаме внимание и ще се обадим на другите господари веднага да дойдат и да си изнесат боклука от нашата система. Това би трябвало...

И тогава той изпищя — и наум, и на глас. Надали в главата ми някога е идвала мисълта, че може да чуя Калахан да пищи. Разбира се, не чух звука на писъка, защото звуците се заглушават един друг, а всички останали също пищяха — но писъците наум *не* се заглушават и всеки се регистрира с индивидуална яснота. Невероятно е, че имах

време да регистрирам такива дреболии, когато Звяра бесуваше в ума ми...

— **ЕНТРОПИЯ!**

Звяра беше страшно ядосан; по-силна ругатня не знаеше.

— **ТЪКМО КАКТО СЕ СТРАХУВАХ! ОНОВА, КОЕТО Е ОБЕЗВРЕДИЛО ТКСФФУ МПЙФС, НЕ Е БИЛО ОРЪЖИЕ, А БОЛЕСТ. ОНАЯ ПЛЕСЕН — „ЛЮБОВТА“. НИКАКВА РАБОТА НЕ МИ ВЪРШИ!**

Пол не беше внимавал толкова, колкото си мислеше. Трябваше да се сетим: Фин мислеше по-бързо от хората. Значи, вероятно и с господарите му беше същото. Вероятно те мислеха дори по-бързо от него.

В мига, в който влязохме във връзка, бяхме съобщили на Звяра темпото, с което обработваме информация — като установихме секундата като важен интервал за нас — и оттогава той ни надхитряше. Той разполагаше с достатъчно време, за да забележи как Пол се препъва из подсъзнанието му, без да го предупреди. Бе научил много за телепатията от Пол, а после, както излизаше, си го бе скрил в джоба и го бе въвел обратно. Излъчването на данни ни беше открило за него, бе позволило на Звяра достъп до нашите файлове и той бе проучил нас. Прикритието ни беше гръмнало със страшна сила. Джим и Пол Макдоналд бяха практически мъртви, умовете им бяха разкъсани, личностите им — унищожени, телата и мозъците им — оставени живи, за да служат на Звяра като телепатичен преподавател.

Бях в клопка. Погълнат от Звяра. По дяволите, беше *същото* като да те погълне звяр колкото онзи в „Пинокио“. Онова, което ме обкръжаваше, изчезна. Телепатичните ми спътници изчезнаха. Очите и съзнанието ми се натъкваха във всички посоки на черно нищо... Опитах се да разперя ръце и открих, че не мога да си намеря тялото. Доловимите за слуха писъци, включително и моя собствен, вече не се чуваха; писъците наум — също. Бяхме само господарят и аз. Всичките ми нишки бяха прерязани.

— **ИЛИ ПЪК МОЖЕ БИ НЕ МИ Е СЪВСЕМ БЕЗПОЛЕЗНА**
— продължи той замислено. — **ВИЖДАМ НЯКОИ**
ВЪЗМОЖНОСТИ...

Креснах, изпищях:

— **Я си еби майката!**

Викът ми като че отекна.

— **ТОВА, ЧЕ НЕ ГО ПРАВЯ, Е ЕДИН ОТ ПОМАЛОВАЖНИТЕ КОМПОНЕНТИ НА МОЯТА ИЗВРАТЕНОСТ. ТИ БИ ТРЯБВАЛО ДА СЕ ПРОБВАШ, ТА ДА ЗАРАДВАШ СЪЗНАНИЕТО СИ. ОНЗИ, КОГОТО ТИ НАРИЧАШ ФИН, ЩЕ СЕ СЪБУДИ И ТОГАВА ПАК ЩЕ Е МОЙ, А ТВОЕТО СЪЗНАНИЕ ЩЕ ПРЕСТАНЕ ДА СЪЩЕСТВУВА. ТОВА ЩЕ Е СКОРО, КАКТО ВИЕ РАЗБИРАТЕ ВРЕМЕТО; НЯМАШ ВРЕМЕ ЗА ГУБЕНЕ.**

— Когато Мик се събуди, ти ще си първата акула, убита от собствената си перка^[3]! — Вярвах го само наполовина, но имах ужасна нужда от тази половина. Разумът ми се бе вкопчил и увиснал на нея.

— **СТИГАМ ДО ЗАКЛЮЧЕНИЕТО, ЧЕ ТОЙ НЕ СЕ Е ПОДЧИНИЛ НА ПРОГРАМИТЕ БЕЗПРЕЦЕДЕНТЕН БРОЙ ПЪТИ, А ВЕДНЪЖ, ЗА ИНТЕРВАЛ, КОЙТО МОЖЕ ДА СЕ ИЗМЕРИ С ВАШИТЕ ДЪЛГИ-ПРЕДЪЛГИ СЕКУНДИ.** — Смътно някак си разбирах, че Звяра не говори само на мен, а говори на четири очи с всеки от нас, като разделя времето с потресаващо темпо, както кинескопът на телевизора начертава всяка линия от точки толкова бързо, че така и не забелязвате как изчезват. — **НЯМА ДА ГО НАПРАВИ ВТОРИ ПЪТ!**

— Фин ни обича! — викнах аз, а си мислех: „Фин обича *една* от нас.“ — Дори и да не ни обичаше, той щеше да се пребори с тебе — ти си зло!

— **И ЗАЩО СЪМ ЗЛО?**

— Ти си убиец!

— **НЕПРАВИЛНО. НИКОГА НЕ СЪМ УБИВАЛ РАЗУМНО СЪЩЕСТВО.**

— Ти и твоята раса сте изстребили цялата раса на Фин!

— **НЕПРАВИЛНО. НИКОГА НЕ СМЕ ИЗТРЕБИЛИ НИТО ЕДНА РАСА.**

— Майната Ви. Мик ни каза истината.

— **ПРАВИЛНО. ВИЕ СТЕ ГО РАЗБРАЛИ ПОГРЕШНО. НЕГОВАТА РАСА НЕ Е МЪРТВА, А ПРОСТО Е НА СКЛАД. ТОЙ ВИ Е КАЗАЛ, ЧЕ ВСЕКИ ОТ НЕГОВИЯ НАРОД Е БИЛ ЗАПИСАН НА САМОСТОЯТЕЛНА МОЛЕКУЛА ДО НАЙ-ПОСЛЕДНИЯ СПОМЕН. НИЕ УБИХМЕ САМО КЛЕТКИ, СЪЩОТО, КОЕТО**

ПРАВИТЕ И ВИЕ, КАТО СИ РЕЖЕТЕ НОКТИТЕ. СЪЩНОСТТА НА НАРОДА НА ФИН, ТЯХНОТО СЪЗНАНИЕ, СПОМЕНИ, ГЕНЕТИЧЕН МАТЕРИАЛ НЕ СА УНИЩОЖЕНИ. ТЕ МОГАТ ДА БЪДАТ ВЪЗСЪЗДАДЕНИ ВСЕКИ МИГ — ДРЕБНА РАБОТА, ПРОСТО ТРЯБВА ДА СЕ СИНТЕЗИРАТ ДОСТАТЪЧНО БЕЛТЪЧНИ. ТЕ НЕ СА МЪРТВИ, ПРОСТО СА ИЗМЕСТЕНИ ВЪВ ВРЕМЕТО. СЪЩО КАТО МАЙКЪЛ КАЛАХАН.

Ууууф!

— СРАМНО Е, ЧЕ МЕТОДЪТ, КОЙТО ТОЙ ИЗПОЛЗВА, ЗА ДА ПЪТУВА ВЪВ ВРЕМЕТО, Е НЕПОДХОДЯЩ ЗА ГОСПОДАРИТЕ — ТОВА НАИСТИНА БИ БИЛО МНОГО МОЩНО ОРЪЖИЕ. ТРЯБВА ДА СЕ ПОЗАМИСЛЯ КАК ДА ГО АДАПТИРАМ...

— Ти си по-лош и от убиец! — креснах. — Ти си *поробител* и нагъл извратеняк!

Смътно ми хрумна, че ако Кръчмата на Калахан се заснеме на видео в момента, записът би изглеждал доста странно: препълнено помещение с хора, които на пръв поглед си крещят обиди един на друг. Но дали наистина крещях на глас? Опитах се да се досетя как да възстановя контрола над сетивата си; опипвах в тъмното къде са командните копчета.

— А ТВОЯТА РАСА НЕ ПОРОБВА ЛИ ШИМПЛНЗЕТАТА И ДЕЛФИНИТЕ, МАКАР ТЕ ЯВНО ДА СА РАЗУМНИ? И ОЩЕ ПОЗЛЕ, НЕ Е ЛИ В РЕДА НА НЕЩАТА ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ВАШИЯ СОБСТВЕН ВИД ДА СЕ ПОРОБВАТЕ ЕДИН ДРУГ? ТОВА Е ТОЛКОВА ИЗВРАТЕНО, ЧЕ ОТВРАЩАВА ДОРИ И МЕН. ОТКАК СВЯТ СВЕТУВА, НИТО ЕДИН ГОСПОДАР НЕ Е ПРАВИЛ ПОДОБНО НЕЩО.

Да му се не види, успяваше да ме засегне, постоянно правеше дупчици във всички мои постулати, подкопаваше моралните ми позиции и превръщаше моя справедлив гняв в нищо повече от безпомощната ярост на жертвата. Опитах се да не му обръщам внимание, докато се мъчех отново да облека тялото си.

— ТИ ЛИ БЕ, АЛКОХОЛИК В НАЧАЛНА ФАЗА, КОЙТО СИ ПАДА САМО ПО ДЕБЕЛАНИ И СЕ ЧУВСТВА ДОБРЕ САМО ТУК, В ТОВА ПОМЕЩЕНИЕ ЗАЕДНО С ПСИХИЧЕСКИ САКАТИТЕ КАТО САМИЯ ТЕБЕ, ТИ ЛИ ЩЕ МИ ВИКАШ

ИЗВРАТЕНЯК? ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО НАГЛОСТТА, ТИ ЛИ, КОЙТО УБИ СЕМЕЙСТВОТО СИ, ЗА ДА СПЕСТИШ НЯКОЙ ДОЛАР И ДА СЕ ИЗФУКАШ С ВЪОБРАЖАЕМАТА СИ ТЕХНИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ, ЩЕ МИ ВИКАШ НАГЪЛ?!

Вселената от черен мрак се завъртя около мен. Не ме питайте как така мракът се върти. Трябваше да го накарам да спре, или щях напълно да откача, а единственият начин беше да успея да си отворя очите. По дяволите, цял живот бях живял в тоя проклет череп, бях уцелвал пътя толкова пиян, че не можех да гледам, бях рестартирал отведнъж всичките си системи след хиляди прекъсвания поради естествено или изкуствено безсъзнание — защо, по дяволите, нямах понятие кое къде е?

Я да видим. С ушите би трябвало да е най-лесно — трябва да се интегрират по-малко данни, отколкото при очите. Първо си върни слуха, после се впускай на едро. Хайде бе, уши, обадете се, не ви виждам!

— ВЕЧЕ ПОЧТИ СТИГНАХ ДО ВАС. СКОРО ЩЕ ПРИСЪСТВАМ ФИЗИЧЕСКИ И ЩЕ МОГА ДА РЕСТАРТИРАМ РОБА ФИН.

— Ще намерим начин да те надвием. Няма да разочароваме жена му!

Чу се тихо, далечно боботене. На километри нагоре по храносмилателния му канал Звяра се хилеше.

— ЩЕ МУ ОБЕЩАЯ, ЧЕ АКО МИ ПОМОГНЕ ДА ВИ... ЗАПИША И СЕ БИЕ НА МОЯ СТРАНА, ЩЕ СЪЖИВЯ НАРОДА МУ И ЩЕ ИМ ДАМ ПЛАНЕТА, ДА Я ИЗПОЛЗВАТ КАКТО СИ ИСКАТ. ТОВА ЩЕ МИ СВЪРШИ НАПРАВО ВЪЗХИТИТЕЛНА РАБОТА. ТОЙ ЩЕ СЕ СЪГЛАСИ.

Не, да му се не види, боботенето *не* беше далечно и метафорично. Слухът ми се връщаше... А Звяра... прогаряше пътя си през покрива на Кръчмата на Калахан.

— ЩЕ ВИ ЗАДАМ ЕДНА ЗАГАДКА — продължи той с небрежен тон. — НА ТАЗИ ПЛАНЕТА СЪЩЕСТВУВА РАСА ОТ СЪЩЕСТВА, БЛИЗКО СВЪРЗАНИ СЪС СОБСТВЕНАТА МИ РАСА, МАКАР И ДА СА СИЛНО ДЕГЕНЕРИРАЛИ В СРАВНЕНИЕ С ЧИСТАТА ПОРОДА. МАЛКА ГРУПА ОТ ТЕЗИ СЪЗДАНИЯ ЛЕСНО МОЖЕ ДА УБИЕ НЯКОГО ОТ ВАС, НО

ВСЕ ПАК ТЕ НИКОГА НЕ СА ГО ПРАВИЛИ: НАЙ-ТЕЖКОТО ИМ „ПРЕСТЪПЛЕНИЕ“ Е, ЧЕ КАТО ВСИЧКО ДРУГО ВЪВ ВАШАТА ЕКОСИСТЕМА, ТЕ СЕ БОРЯТ С ВАС ЗА ХРАНА — И ГУБЯТ БОРБАТА ВСЕКИ ПЪТ. ТЕЗИ СЪЩЕСТВА ЯВНО СА РАЗУМНИ, ГРЕШКА НЕ МОЖЕ ДА ИМА. И ВСЕ ПАК, ВИЕ ГИ ИЗТРЕБВАТЕ ВСЕКИ ПЪТ, КОГАТО СЕ СБЛЪСКАТЕ С ТЯХ, ПО НАЙ-ГНУСНИТЕ ИЗВЕСТНИ ВИ НАЧИНИ. МОЖЕТЕ ЛИ ДА КАЖЕТЕ КОИ СА? И МОЖЕТЕ ЛИ В СВЕТЛИНАТА НА ТАЗИ ИНФОРМАЦИЯ ДА ПРОДЪЛЖАВАТЕ ДА СМЯТАТЕ МЕН ЗА ЗЛО?

Чух разпокъсани трясъци, усетих далечна болка, осъзнах, че един от приятелите ми е ударен от горящо парче от табана.

— ТУК СЪМ — рече Звяра. — А, ТА ВИЕ В ПЛЪТ И КРЪВ СТЕ БИЛИ ДОРИ ПО-ГРОЗНИ, ОТКОЛКОТО В МИСЛИТЕ СИ! СТРАННО, ЧЕ СЪЩЕСТВА С ТАКАВА НЕЛЕПА И СЪМНИТЕЛНА КОНСТРУКЦИЯ МОГАТ ДА БЪДАТ ТОЛКОВА ХРАБРИ. ОПИТЪТ ВИ ЗА БЛЪФ БЕ ВЕЛИКОЛЕПЕН; МОЖЕШЕ ДА УСПЕЕ, АКО ИМАХТЕ НАСРЕЩА СИ НЯКОЙ ТОЛКОВА БАВНО ЗАГРЯВАЩ КАТО САМИТЕ ВАС. ЩЕ ПАЗЯ ЗАПИСИТЕ ВИ КАТО ИСТИНСКО СЪКРОВИЩЕ.

Мили Боже — колко ли минути или секунди ни оставаха, преди „мики финът“ да пусне Мики Фин и всичко да свърши? Преди цялото човечество да бъде *спряно*, записано, замразено като шест милиарда мухи в парче кехлибар, за колкото време там му кефне на Звяра? Ще бъде ли съживено то отново някога? Ако е така, щеше ли да има все още Тера достатъчно ресурси да поддържа технологията, храна — да поддържа живота? Щеше ли Слънцето още да гори?

— СЕГА, КОГАТО ВЕЧЕ СЪМ ТУК, НЯМА НУЖДА ДА ЧАКАМ РОБА ФИН ДА СЕ СЪВЗЕМЕ ПО ЕСТЕСТВЕН ПЪТ. ЩЕ ПРОЧИСТЯ СИСТЕМИТЕ МУ И ЩЕ ГО ЗАДЕЙСТВАМ РЪЧНО...

Дочух смътно няколко хленчеци гласа, осъзнах, че един от тях е моят собствен и така разбрах, че отново имам глас.

— Майк! — изкрещях. **— Мери! Сали! Помогнете ми!**

И тогава всичко изведнъж се случи много бързо.

Или по-скоро всичко от известно време насам се случваше много изведнъж и почна да дава плод едновременно.

Звяра мислеше много бързо, много по-бързо, отколкото би могъл да се надява всеки от нас, и държеше в лапите си онова нещо, дето разделяше времето. Но никой от присъстващите тук, включително и самият Звяр, не знаеше за времето толкова, колкото Майк Калахан. Калахан, който бе пренесъл себе си, жена си и дъщеря си през времето без помощта на никакво външно оборудване...

Звяра продължаваше да води стотина разговора едновременно — като гротмайстор, играещ със стотина противници наведнъж. На всеки няколко десетки пикосекунди той се връщаше на дъската на Майк и едрият ирландец винаги беше там. Но междувременно се намираще в *другога*, в едно тихо и безопасно време и пространство, където можеше на спокойствие да обмисля нещата и да крои планове. На достатъчно спокойствие, че да премисля много неща и да излиза с най-бързото и елегантно решение.

Той възстанови зрението ни.

Видях приятелите си и се възрадвах. Щом ги видях, отново чух в ума си нашата мощна, кълтяща музика, усетих подкрепата им. Видях отсрещната стена на кръчмата, камината, обсипана в стъкла, в която пламъците танцуваха лудо, раздухвани от мразовитите ветрове, виещи там, където преди беше таванът. Знаех, че Звяра е пред очите ми, всички ние триангулирахме на сигнала му, но никъде не го виждах. Това проклето нещо да не беше невидимо?

Примигах и го видях. През цялото време той си беше там. Застанал гордо, арогантно пред камината, Звяра, акулата, господарят, ужасната твар, което Мери Фин нарече хлебарка.

Хлебарка си и беше. В малко скафандърче за хлебарки...

Цялата кръчма избухна в смях — най-мощният, най-веселият рев, който някога е разтрисал лавиците при Калахан по онова време, когато в кръчмата все още имаше лавици...

Беше голяма горе-долу два пъти колкото най-голямата хлебарка, която сте виждали през живота си — освен ако не живеете в Ню Йорк; в Лоуър Ийст Сайд тя изобщо не би предизвикала никакви коментари. Сега разбрах загадката, която ни бе споменала, както разбрах за първи

път и човешкото инстинктивно и с нищо необосновано презрение към *periplaneta Americana*, една от най-старите форми на живот на Земята. Хлебарките бяха далечни, отдавна загубени братовчеди на един срам за Галактиката...

Щом видяхме истинското лице на онова, което така ни бе ужасило, макар то наистина да си беше ужасяващо, просто нямаше как да не се засмеем, и смехът ни за миг го довърши. За субективен период от време, еквивалентен на трилион години човешки живот, то бе властвало еднолично над всички форми на живот, с които се бе сблъсквало. Гледахме противното му величие и виехме, дюдюкахме, не можехме да се овладеем от смях, а пък то стоеше като истукан — за интервал от време, достатъчно дълъг, че да може да го възприеме човешко същество — вцепенено от гняв и унижение. (Дойде ми наум едно изречение от „Свитъците с писма“ на К. С. Луис: „Дяволът не понася подигравки.“) Контролът му над умовете ни се пропука и... край.

В мига, в който го видяхме, ние се разсмяхме, а в мига, в който се разсмяхме, престанахме да се страхуваме чак толкова от него — а в мига, в който страхът ни намаля, умовете ни отново заработиха и генерираха очевидния логичен въпрос:

— *Защо това нещо толкова много приказва?*

Защо ли тая проклета буболечка си бе направила труда да вложи толкова внимание и енергия, нужни за изявата на уменията ѝ в разделянето на времето, просто за да поспори с нас за моралните достойнства и недъзи съответно и на двете страни, да ни обижда и да ни задава гатанки?

Опитваше се да ни отвлече вниманието от нещо.

Някъде в колективното ни съзнание се намираха оръжията, които ни бяха нужни, за да го победим. И щом осъзнахме това, разбрахме и кои са те.

Решението беше драстично, но беше единственото, с което разполагаме. Казват, че нищо свястно не става без жертви.

Парчето таван беше ударило Ноа Гонсалес; макар и да не беше го наранила, горящата греда го беше съборила на пода, а после беше запалила ръката му; тя вече беше получила средна степен на изгаряне и не му вършеше никаква работа. Така аз се оказах най-близкият, който можеше да свърши работа, и знаех какво да направя. Както и всички

останали — като един те се скупчиха и изградиха параван между мен и Звяра. С изключение на Мери, която грабна окачалката и се вкопчи в нея, и на Калахан, който направи същото със своята лейди Сали. Песента ни се издигна към финала, неописуем акорд от сто ноти, който отекна в черепа ми и изпълни сърцето ми с радост. Всички затворихме очи.

А аз бръкнах в отворения сак на Ноа и върнах часовника на детонатора обратно на четвърт-нула.

Невидими ръце шамаросаха (по-силен шамар не бях изяждал) всеки сантиметър от тялото ми наведнъж, включително и тъпанчетата ми, които заглъхнаха. В същото време някой ритна яката света, той се изтърколи далеч от мен и ме завъртя презглава. Тялото ми беше кораво като камък, вкаменено в позата, както бъркаше в сака. Дори и със затворени очи, докато се въртях, виждах ярката бяла светлина. После отново ме шамаросаха здраво, директно по дирника, и след безкрайно много време отново можех да виждам, да чувам и да се движа.

Надигнах се и се огледах.

Намирах се вдън някаква гора, в тъмното, сред прекършени клони. Ярката бяла светлина явно продължаваше да свети, но някъде другаде, а единственото осветление идеше от слабите лунни лъчи, провиращи се през клоната.

Бях цял изтръпнал. Вцепенен от потрес.

Наблизо изхрущяха клонки. Изправих се като древен старец, направен от пуканки и лепило за покриви, и тръгнах нататък, откъдето идеше шумът. Още преди да го стигна, разбрах кой е — надуших пурата.

— *Майк!*

Гърленият му весел кикот се разнесе в мрака.

— Как си бе, Джейк? Хубава работа свърши.

— Тъ... благодаря. Къде е Сали?

— Тръгна да търси Мери и Мик. Я чуй — тук има и някой друг. *Хей, насам!*

Новодошлият беше Ноа.

— Здравсти, Майк. Добре, че ме върна за сака. Здравсти, Джейк — страхотно се справи!

— Благодаря, Ноа. Как ти е ръката? — Дори и в това вцепенение се сещах колко отвратително ужасно би трябвало да е за човек, изгубил крака си, да гледа как ръката му гори.

— Ако нямаш нищо против, бих предпочел да не мисля за това точно сега.

— Я ела тука — подкани го Калахан. Успя някак си да огледа в тъмнината опърленото крило на Ноа, после опипа рамото му по някакъв много сложен начин. — Може да се оправи.

— Исусе! — възкликна Ноа. — Ти я оправи бе, Майк!

— Не съм, по дяволите — просто ти блокирах нервите. Но не се безпокой — Сал ще ти я оправи веднага щом нещата се поутоложат. Хайде, да вървим да я намерим.

— Майк — попита Ноа, — как така ядрената експлозия не ни направи нищо, но ръката ми изгоря?

— Фин ви беше изградил специфична защита срещу ударната вълна и силната радиация. Но за огъня изобщо не се беше сетил.

— Тогава бомбата защо не ни *изгори*?

— По същата причина, поради която и сламките, понесени от вихъра в Хирошима, са преминали през тухлените стени, вместо да изгорят — надбягали са горещината.

Христе Боже! А пък аз се мислех за неуязвим. Представих си се, заседнал в катастрофирала кола — невредим, в съзнание и печаш се на бавен огън.

Като жена ми и детето...

Оставихме се Калахан да ни води през гората. Смътно се досетих, че това е гората северно от кръчмата.

— Хей, Ноа — рекох аз, докато вървахме, — ти няма ли да си навлечеш неприятности, задето си отмъкнал бомбата?

Той се изкиска в тъмното.

— Ти майтап ли си правиш? Спасих им ченгеджийницата и ги отървах от крайпътна кръчма — сигурно и медал ще ми връчат, тяхната мама!

В края на гората се натъкнахме на лейди Сали Макгий, дъщеря ѝ и зет ѝ. Мики Фин беше в съзнание и се намираше сред голяма купчина палта. Мери, сетих се аз, беше научила от Звяра как да съживи Мик ръчно, беше нещо свързано с овладяването на кръвния поток, а може би той просто се беше свестил по естествен път. „По-добър

будилник от атомната бомба просто няма, такава аларма вдига“ — помислих си замаяно. В мига, в който те ни видяха, Мери се завтече към мен в галоп, награби ме в яките си ковашки ръце и такава целувка ми удари, че просто изгубих сваяст. Беше поне толкова объркващо, колкото и като бях в епицентъра на ядрения взрив, но този път само част от мен се вцепени.

— О, Джейк, ти *успя*! Ти беше *прекрасен*! Моят герой!

Бях разбит, нямаше ме, безгласен, безмисловен, за първи път в живота ми ме бяха изловили, без да мога да изтърся нещо остроумно, зад което да се скрия.

Тя се обърна към мъжа си — в момента най-могъщото същество в разстояние няколко стотици светлинни години оттук.

— Мик?

— Разбира се, мила.

— Благодаря ти, сладък мой. Междувременно защо вие с мама и татко не съберете останалото семейство? Ще се срещнем с вас там, при големия трансформатор.

— Добре, скъпа. Благодаря ти, Джейк. Ти спаси и мен, и Мери, и цялото семейство. Не, не казвай нищо. Знам, че беше чиста случайност това, че ти се падна най-близо, и че другите, може би всеки един, биха направили същото. Но го направи точно ти. Дължа всичко на тебе.

Той и другите излетяха вертикално като хеликоптери и се стопиха в нощта. А заедно с тях и всички палта освен моето и на Мери.

И Мери започна да ме съблича...

В състояние съм категорично да заявя, че ядрен взрив на една ръка разстояние си е сравнително тривиално нещо.

— ... Мери?

— Да, Джейк?...

— Беше също като последния път.

Тя въздъхна доволно и се сгуши по-близо до мен под палтото ми.

— Да.

— Не, искам да кажа... тогава беше нещо като сбогуване.

— Да, мили Джейк. И сега беше така. Тук вече си свършихме работата. Ние с мама и татко скоро ще си тръгнем. В друго време имат

нужда от нас. А на Мик му трябва поддръжка, каквато тук, в тази епоха, не може да получи.

За моя изненада не бях нито изненадан, нито смаян.

— И аз така си мислех. Сбогуването беше страховтно. И двата пъти. Никога ли няма да се върнеш?

— Никога е много време.

— Ще ми липсваш.

— Благодаря ти. И ти ще ми липсваш, Джейк. Ти наистина си герой, знаеш ли. Да предизвикаш ядрен взрив, разчитайки на голата дума на някаква си дебелана, пътничка във времето, че нямало страшно — за това се иска смелост. Имахме само секунда — ако не се беше размърдал, щеше да ми се наложи да самоунищожа Мик, а тогава никой от нас не би оцелял. Хайде да вървим при другите, време е.

— Да. — Намерих си дрехите и се облякох. Може би беше магията на мъжа ѝ или пък нещо от нейното време, но чак когато отново се облякох напълно, се сетих, че е януари и забелязах колко студено беше.

Щом приближихме трансформатора на ЛИЛКО, край който се бяха скупчили всичките ми приятели, вниманието ми грабна далечно, избледняващо сияние и тежкият облак, надвиснал над него. Противно на очакванията ми, той не бе във формата на гъба — бомбата не беше достатъчно голяма, но изведнъж замрях на място, щом проумях какво означаваше той. През цялото време си го знаех, разбира се, но бях твърде объркан, че да го проумея.

— О, Божичко, не. Моля ви, не!

Кръчмата на Калахан я нямаше. Не беше останала и частичка от нея — нито камината, нито кутията от пури, нито пианото на Еди Бързака, нито прекрасното спирално стълбище на Мери.

На Господ златните гонади, *Лейди Макбет беше там, вътре!*

Ръката на Мери стискаше моята.

— Джейк, Джейк! Всичко е наред. Наистина!

— О, Мери, ти не разбираш! Бих понесъл да те загубя. Бих оцелял — все някак — без Лейди Макбет. Бих могъл да понеса дори свят, в който го няма Майк Калахан. Но свят без Кръчмата на Калахан е свят, в който не искам да живея. *Не мога!*

— Можеш, можеш.

— Не, не мога!

— Джейк, изслушай ме. Престани да плачеш и ме чуй! Знам, че е тъмно, но се опитай да гледаш устните ми.

Опитах се да спра да плача и се вгледах в устните й.

— Джейк, мили Джейк, ти вече нямаш нужда от Кръчмата на Калахан. И ще ти кажа и защо. Преди *не можех* да ти го кажа, защото щеше да престанеш да идваш в кръчмата, а мама и татко ме увериха, че ще си нужен. Джейк, много неща в миналото не могат да бъдат променени — дори от нас, пътешествениците във времето. Не мога да ти го обясня така, че да е разбираемо за тебе, тъй че ще трябва просто да ми повярваш. Но много неща можем поне *да виждаме* — да ги виждаме как се случват, да виждаме как *са се случили*, както си искаш го кажи. — Тя млъкна и прехапа устни.

— Та, какво се опитваш да ми кажеш?

Тя се поколеба, а после изплю камъчето:

— Джейк, аз видях как загинаха Барбара и Джесика!

— **КАКВО?!**

— Мислех си... ами... ами исках да видя дали не мога да намеря начин да ги спася за тебе. Знаех, че начин няма, но просто бях длъжна да опитам...

Всичко отново се разгърна пред вътрешното ми око — филмчето, което бях превъртал наум милион пъти, така, както е изглеждало всичко за външния наблюдател. Последните минути преди катастрофата са изчезнали от паметта ми завинаги (ако Бог е добър), но съм чел полицейската възстановка, а имам много будно въображение.

Колата приближава кръстовището на скорост, малко по-висока от позволената. Светофарът тъкмо светва жълто и шофьорът решава да мине. В последната секунда вижда тежкия камион, който идва отляво. Разбира, че шофьорът му също е решил да рискува и удря спирачки. Разполага с една секунда, за да се поздравя за отличното си периферно зрение и върховни рефлекси, преди да осъзнае, че задните спирачки, които сам е монтирал предния ден, сдават и в крайна сметка няма да успее да спре навреме. После двете коли се сблъскват, предницата на камиона се връзва в

купето под ъгъл, притиска жената и детето, седнали до шофьора и ги облива с бензин. Колата се завърта бясно, занася, преобръща се и се спира с колелата нагоре. И тримата вътре са в безсъзнание, а двама горят...

Мери ме бе награбила за раменете и ме тресеше. Така силно ме тресеше, че можеше и врата да ми строши. И крещеше нещо, което завърши с:

— ... от катастрофата, тъпо кльоцаво копеле такова!

— Тъбъ?!

— *Казах*, че пружините, за които в доклада за катастрофата се споменава, че са висели от задните спирачки, са *изскочили* от катастрофата! *Предните спирачки са сдали* — с очите си го видях! Чу ли ме *сега* какво ти казах?

Слисах се.

— Но аз не съм пипал предните спирачки, Мери — рекох тихо.

— А, чул си ме значи. Точно така, тъпчо, не си. Предните спирачки ги е пипал търговецът, дето ти е продал колата.

Изсумтях.

— Хайде стига, Мери — следователят от застрахователната компания никога не би пропуснал подобно нещо...

— Пропуснал го е по две причини. Първо, ти толкова настояваше да се нагълташ с всичката възможна вина за случая. И второ, търговецът му е роднина по сватовство. Това можеш да го провериш, ако не ми вярваш.

Всяко нещо си има граници. Дори и доказан герой като мен не издържа на всичко. Направих единственото разумно нещо в случая: припаднах.

Когато се свестих, всичките ми приятели се бяха скупчили около мен, а аз бях скътан на топличко под някакъв изхвърлен брезент. Все още беше тъмно, ама успях да различа Док Уебстър и Макгонигъл Разреденото, и Томи Янсен, и Том Хауптман, и тримата Мейзър, и Еди Бързака, и Веселите чарлита, и Ралф фон Бау Бау, и всички останали от

семейството ми. Заклевам се, че за миг дори ми се стори, че виждам призрака на Том Фланъри.

Не помня някога в живота да ми е било по-спокойно.

— Време е, Джейк — подкани ме Еди. — Тръгват си.

— Ясно, Еди — отвърнах. — Я ми помогни да стана.

Калахан, Сали, Мери и Фин бяха в подножието на трансформатора. Джоузи Бауер също беше с тях.

— Здравсти, Джоузи — поздравих я аз. — И ти ли тръгваш?

— Че как — отвърна тя. — Ние, пътешествениците във времето, трябва да се поддържаме. Нямам търпение да разбера как го правят хората на Майк без машини.

Калахан се прокашля.

— Време е да тръгваме — избоботи той. — Почнем ли с прегръдките и сбогуванията, когато пружината на Вселената се развие докрай, ние още ще сме си тука. Дори и в моето време не съществува начин, по който бих могъл да ви благодаря за всичкото това прекрасно време. Знаете, че ви обичам, така че нека просто...

— Само секунда, Майк — прекъснах го аз.

— Разбира се, Джейк. Какво има?

— Прав ли съм да предположа, че Майк Калахан не е истинското ти име?

— Разбира се, че е.

— Е, в това време и пространство е така, естествено, но имам предвид, че не е рожденото ти име, нали?

— Моите старци са ме кръстили на някакъв далечен праядо, на когото се възхищавали — само дето там, откъдето идвам, ние нямаме фамилии, тъй че наследих само половината му име. Но има ли значение, Джейк? Веднъж ти ми каза, че по време на бдение никога не поглеждаш трупа, защото предпочиташ да помниш хората такива, каквито са били живи. И сега е същото: защо ще искаш да ме помниш като нещо друго освен „Майк Калахан“?

— Прав си. Май просто любопитствам.

Изведнъж той се ухили.

— Е, не бива да ви занимавам с това, но ще го направя. Да ви кажа на сбогуване още един каламбур, толкова смахнат, колкото и всички ония, дето сте ги изтърсили тук, в кръчмата. Сега като си мисля, майтапът хич не е за пропускане.

Той изплю угарката си на замръзналата земя, изпъна едрите си, широки рамене и бавно ни изгледа всичките подред. Искрящият му поглед се задържа най-дълго върху мен, Док и Разреденото.

— Когато съм се родил — рече той — са ме кръстили Таман. Примигах.

— Искаш да кажеш — рекох, — че ти... — и ме напуши такъв смях, че вече гък не можех да кажа.

— Ти... — започна Док Уебстър и после и той се разхили.

Разреденото и една сричка не можа да каже — гръмовният му смях отекна в мразовития нощен въздух като кикота на луд.

Така че остана Еди Костиган — Бързака да го каже.

— Олеле... 'начи си се казвал Таман О'Време!

И така, нощта се разлюля от смях и викове, а Майк Калахан, семейството му и Джоузи изчезнаха. Отидоха си в Хармония, някъде нататък, по трасето...

Дори и най-великият смях за изпроводяк и за лек път, разтърсил, разхълцал, нахилил сто човека до уши, все някога трябва да свърши. А когато свърши, падна тишина, която продължи почти цяла една минута. Просто си стояхме в тъмното, не бяхме готови още да си тръгнем, нямахме какво да кажем, опитвахме се заедно да свържем някак събитията от вечерта. Толкова много неща трябваше да обхванем — твърде много.

Най-накрая Док Уебстър се прокашля.

— Дами и господа — рече той с по-смирнен глас от обикновено, — в мига, преди балонът да излети във въздуха, направих, каквото можах. — Той вдигна във въздуха нещо, което избълбука. — Притиснах това тука шише „Бушмил“ до корема си, от оная страна, дето не беше откъм взрива, и се вкопчих в него с всичка сила. За късмет май съм се приземил по гръб. — Хората се захванаха да викат „ура“, но Док вдигна ръка да млъкнат и продължи: — По моя преценка се пада по глътка на глава от населението, тъй че ви предлагам да вдигнем наздравица. Пия за Пол и Джеймс Макдоналд. — Той отпи глътчица и ми подаде бутилката. — Телата им умряха заедно със Звяра. Видях как Мик ги кремира.

Преряза ме болка. Предполагам, болка преряза всички. Скърбих за братя Макдоналд в мига на смъртта им и оттогава не бях се сетил за тях. Бях ги опознал невъзможно добре за невъзможно кратко време и знаех, че знам всичко, което може да се знае за тях. Те бяха добри хора, никога не бяха се поддавали на изкушението да използват шантата си дарба за лична облага, бяха посветили живота си на лекуването на наранени души и се бяха били храбро в името на раса, която вероятно би ги разкъсала на парченца, ако знаеше за дарбата им. Сега те бяха мъртви, а на нас ни бе потрябвал почти половин час, за да си спомним за тях.

— За Пол и Джим — казах, отпих и подадох бутилката на Еди. Тя тръгна от ръка на ръка. И всеки мъж, и всяка жена тук вдигна наздравица и отпи, а когато бутилката стигна до последния, Макгонигъл Разреденото, кажи-речи по лицето на всеки бяха замръзнали сълзи.

— За братя Макдоналд — рече той. После погледна навън носещия се радиоактивен облак към звездите и каза със сериозен, най-уважителен тон:

— Господи, днес те заслужават почивка.

Онези от нас, които бяха религиозни, произнесоха в хор „Амин“, а на тези, които не бяхме, в този миг ни се прииска да сме.

Няколко мига тишина. После още няколко. Повечето от нас бяха твърде леко облечени, но никой не се оплака. Никой дори не потрепери.

Всички ние, знаех, си спомняхме (Исусе Христе, преди по-малко от половин час!) за много отдавна, далече-далече, в някаква друга вселена, когато за безкраен, ала твърде кратък миг всички бяхме едно. И някак си не ни се струваше честно. Бяхме на тръпнещия ръб, на прага на нещо, за което всички хора, живели някога, напразно са копнели цял живот — Армагедон би бил нужен, за да отвлече вниманието ни, и, много ясно, точно той ни беше сполетял.

Значи бяхме предотвратили Армагедон. Сега сияйният миг бе отминал. Братя Макдоналд, които ни бяха венчали, бяха мъртви. Семейство Калахан, което ни беше отгледало и отвело до олтара, си беше отишло. Гнездото, окъпаната в светлина пещера, която ни беше приютявала, забавлявала и изтърпявала, се беше превърнала в радиоактивна дупка в земята.

Все още бяхме женени. Онова, което бяхме изковали, докато тънехме в телепатичен унес, не можеше да бъде унищожено — познавахме се твърде добре, *нямаше как да не бъдем женени*. Но като много новобрачни се събудихме със странното чувство, че сме непознати. Както много женени, бяхме си станали *толкова* близки, че бяхме разбрали колко далеч един от друг ще бъдем винаги.

Вече не чувах ясно в ума ми онази наша музика...

— Никога няма да има друга нощ като тази — рече мечтателно Томи Янсен.

Някъде дълбоко в мен нещо, което е било под напрежение много, много години, изведнъж прещрака и изскочи на повърхността.

— *Как пък не!*

— Джейк — обади се Док, — момчето иска да каже само, че...

— Знам какво иска да каже, Сам. Знам и ти какво искаш да кажеш. Разбирате ли ме аз какво искам да ви кажа?

Завъртях се със замах и се обърнах към групата — може би не трябваше да викам чак толкова силно.

— Добре. Всички пак отново сме заключени в личните си черепи. Сега вече си нямаме чифт опитни телепати, които да ни улесняват. Никой от нас не е засегнат от генетичната мутация, усилила до такава степен телепатичните способности на Джим и Пол, която правеше достъпа до хорските умове толкова лесен за тях — ама толкова лесен, че едва не ги уби, преди да го овладеят, както може би си спомняте.

Но знаем, че и ние имаме телепатичен потенциал.

Ние всички бяхме едно, да му се не види! Дори и след като братята загинаха, чак до мига, в който бомбата избухна, ние бяхме едно. Не беше хлебарката — инак главата ми щеше да е все едно пълна със слуз. Джим и Пол ни отведоха до онова място, но ние успяхме да останем там без тях, поне за известно време. Може би и Калахан ни е помагал, може би са ни помагали и Сали и Мери, но донякъде го постигахме и сами. Проклетата хлебарка не беше телепат, когато пристигна тук, но, мътните да я вземат, явно е усвоила номера за по-малко от дващест секунди. Знам, че дващест секунди за нея е все едно дващест години за нас. *Но аз разполагам с дващест свободни години!* Ами вие, хора?

— Как човек може да се научи на телепатия, Джейк? — попита Марти Матиас.

— По дяволите, Марти, Калахан ни учи на това от години! Сега просто трябва сами да го разберем как става. Това е. За да стигнете до телепатията, започвате с емпатия и наблюдавате, колкото можете. Грижа ви е един за друг. Чувствате радостта и болката на другия. Разсмивате се взаимно и си помагате взаимно да плачете. Работите здраво по взаимното доверие, така че разрушаването на крепостта около вашето его да не е опасно. Прощавате си всичко, застанало помежду ви, и се насърчавате взаимно да изявявате най-доброто у себе си, залягате здраво над изхвърлянето на всички боклук от главите ви, така че да е чисто за гости, накарвате да млъкнат всички демони в подсъзнанието ви, за да е достатъчно тихо, че да чуете, ако някой ви отпрати мисъл, и най-вече намирате начин да направите целия този труд толкова забавен, че да продължавате да работите. Крепите се един друг и се обичате, и продължавате да растете.

— Как да го постигнем, Джейк? — попита Ишъм Латимър.

— Всички тука изкарват достатъчно пари, че да си пийват редовно, а някои от нас са си паралии. Предлагам да пуснем шапката. Утре вечер, вкъщи — не, вдругиден вечерта, утре банките не работят. После вземаме, каквото сме събрали в шапката, озъртаме се за подходяща сграда — нещо голямо и да не е много близо до шосето, да ти се налага доста да се огледаш, докато я намериш, с хубава камина и с пиано, после ще намерим на кого трябва да бутнем, за да ни издадат разрешително за продажба на алкохол, и...

Щастлив съм да ви докладвам, че в този момент виковете „ура“ ме заглушиха. Под звездите се разрази радостен пандемониум — хората крещяха и предлагаха известни им постройки; как да преценим дали дадена постройка става; какви трябва да бъдат мебелите; как да стане най-евтино. Най-накрая Том Хауптман надвика всички.

— Я чакайте, задръжте! Братя и сестри, на нас ни трябва място, което да побира поне сто души. Имам чувството, че оттук нататък кръчмата ще се пълни доста редовно. А сега, преди да пристъпим към логистичните проблеми, свързани с всичко това, има нещо, което трябва да си изясним. *Мен ме болят краката.* Четирийсет-петдесет пияндета на вечер, две-три вечери в седмицата — това мога да го издържа. Но няма да се хвана барман на пълен работен ден. Кой ще е?

Нямаше никакви колебания. За моя абсолютна почуда поне трийсет гласове се обадиха в хор, в идеален синхрон:

— Джейк, разбира се.

Станах червен, та чак ален и заекнах:

— Ама... ама защо аз? Защо не...

И млъкнах. Кой? Док си имаше практика. Разреденото си падаше малко нещо твърде отнесен. Томи беше още твърде млад. Ноа си имаше отговорности. Ралф не можеше да стига шибаните бутилки. Еди беше нужен на пианото, а Бил Герити не би могъл да сколасва с поръчките — с тия токчета...

И така, докато бърках картите и накрая бях принуден да пасувам, Разреденото отговори на въпроса, който бях забравил, че съм задал.

— Защото дори и тогава, когато си бил много зле, Джейк, винаги си бил най-веселият от нас.

И, Бога ми, всички се развикаха в знак на съгласие, ама всички. Поех си много дълбоко дъх, задържах го, докато ме заболят гърдите, а после го изпуснах рязко.

— Добре — казах. — Вече не съм китарист и... все нещо трябва да правя с тия ръце. Навих се.

Радостни викове.

— Можем да я кръстим Кръчмата на Джейк — провикна се Тони Теласко.

— Не, дявол да го вземе! — викнах в отговор. — Ще я кръстим Кръчмата на Мери!

Пак радостни викове — но изведнъж тишина: чухме в далечината сирени. Приближаваха се и от двете посоки на шосе 25 А.

— Какво ще им кажем? — попита Док Уебстър.

— Ще го обсъдим заедно по пътя към магистралата — отвърнах. — Ако тази тайфа тук не може да измисли подходяща небивалица, значи никой не може.

Док се изкикоти.

— Прав си, смятам.

И всички се запромъквахме през суровия терен, който ни отделяше от шосето.

— Ей, хора? — подвижна тихичко Еди Бързака.

— Да, Еди? — откликнах.

— Знам, че имаме да вървим още към два часа, ама... толкова...
честита Нова година!

Халифакс
Великден, 1985 г.

[1] Наркотично вещество, чисто жаргонно наименование също е „Mickey Finn“. — Б.пр. ↑

[2] Пол Ривиър (1735–1818) — герой от американската революция, изминал на кон разстоянието от Бостън до Лексингтън, за да предупреди тамошните жители, че британските войски настъпват. — Б.пр. ↑

[3] „Fin“ (англ.) — перка, омоним на фамилното име на героя. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.